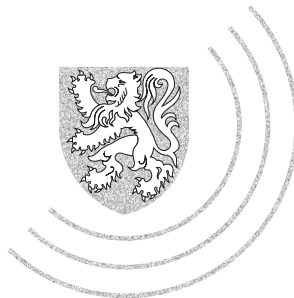

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

11 februari 2004

ONTWERP VAN DECREET

betreffende het lokaal sociaal beleid

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Sonja Becq en de heer Carlo Daelman**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Koen Helsen.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van
Kessel ;

de heren Jacques Devolder, Koen Helsen, mevrouw Erna
Van Wauwe, de heer Bob Verstraete ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer
Felix Strackx ;

de heren Carlo Daelman, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle
Heeren, de heer Luc Martens, mevrouw Ilse Van Eetvelde ;

de heren Jozef Browaeys, Frans De Cock, André Moreau,
Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen
Van den Eynde ;

mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Kris Van Dijck.

Zie :

1777 (2002-2003)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Verslag over hoorzitting
- Nr. 3 : Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door de heer Marc Morris, directeur-generaal van de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn	4
II. Algemene bespreking	7
III. Artikelsgewijze bespreking en stemming	15
IV. Stemming over het geheel	27
Tekst aangenomen door de commissie	28

DAMES EN HEREN,

Op 9 oktober 2003 en 29 januari 2004 behandelde de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen het ontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1777/1*).

Op 6 november 2003 hield de commissie een hoorzitting over het ontwerp van decreet. Het verslag van de hoorzitting is gedrukt als afzonderlijk stuk (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1777/2*).

De amendementen bij het ontwerp van decreet zijn opgenomen in *Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1777/3*.

I. TOELICHTING DOOR DE HEER MARC MORRIS, DIRECTEUR-GENERAAL VAN DE ADMINISTRATIE GEZIN EN MAATSCHAPPELIJK WELZIJN

De heer Marc Morris, directeur-generaal van de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn, zegt dat in het Vlaams regeerakkoord reeds een aantal opties werden genomen die aan de basis liggen van dit ontwerp van decreet, met name : de hervorming van het Sociaal Impulsfonds en de introductie van het sociaal huis. Op 13 juli 2001 besliste de Vlaamse Regering dat het sociaal huis diende te passen in de visie over sociaal beleid van elk lokaal bestuur. Er werd ook uitdrukkelijk vermeld dat het lokaal sociaal beleid een opdracht is van zowel gemeente- als OCMW-bestuur en dat beide lokale besturen gezamenlijk instaan voor de algemene coördinatie ervan.

Bij het kerntakendebat vond een discussie plaats over het best geplaatste bestuursniveau voor welbepaalde beleidsinitiatieven. Die discussie ging uit van het principe dat elke bestuurstaak zo dicht mogelijk bij de burger moest worden uitgevoerd. Sociale thema's zijn bij uitstek thema's die de leefwereld van alle burgers sterk beïnvloeden. Het is logisch dat de belangrijke rol van de lokale besturen werd benadrukt. De Vlaamse overheid zorgt voor het wettelijk kader, terwijl de provinciale besturen zich engageerden om de lokale besturen te ondersteunen in hun planningsopdracht.

Meer dan ooit voelen gemeenten en OCMW's zich aangespoord om taakafspraken te maken. De gewoonte om samen te werken en afspraken te maken, groeide al tijdens het opmaken van een beleidsplan voor het Sociaal Impulsfonds. De verplichting om samen rond de tafel te gaan zitten, heeft er op de meeste plaatsen voor gezorgd dat

gemeenten én OCMW's elkaars werkzaamheden beter kennen. De samenwerking tussen een aantal gemeenten en OCMW's is al ver gevorderd. Uiteraard zijn er ook minder positieve verhalen, maar de boodschap is duidelijk. Meer samenwerking tussen OCMW en gemeente is geen utopie.

Niet alleen lokale besturen bouwen echter aan een lokaal sociaal beleid. Kenmerkend voor het Vlaamse sociale landschap, is een veelheid van publieke, semi-publieke en private actoren. Allemaal zetten zij lokale projecten op om de sociale grondrechten van hun cliënten, burgers en inwoners te vrijwaren.

Het ontwerp van decreet lokaal sociaal beleid steunt op die positieve ervaringen en beoogt de erkenning van de sociale grondrechten voor alle burgers. Hoewel die grondrechten voor elke burger dezelfde zijn, is de toegang ertoe niet altijd vanzelfsprekend. Die ongelijkheid moet worden weggevoerd en dat is zowel een kerntaak voor het Vlaamse bestuursniveau als voor de lokale besturen.

Het ontwerp van decreet wil de welzijnsector overzichtelijker maken, voor burgers die er hun weg niet in vinden. Kwaliteitsvolle dienstverlening vormt de belangrijkste doelstelling. Het ontwerp van decreet formuleert daartoe een visie op het sociaal beleid die ruimer is dan het zogenaamde klasieke welzijns- en gezondheidsbeleid.

De opdracht voor de Vlaamse overheid bestaat erin om lokale besturen de juiste en meest efficiënte instrumenten te bezorgen en dit met respect voor de lokale autonomie. Daarom opteert dit ontwerp van decreet voor een steeds grotere verantwoordelijkheid van lokale besturen in de beleidsvoering. Omwille van hun democratische legitimiteit zijn het gemeentebestuur en het OCMW immers het best geplaatst om deze dynamiek verder aan te sturen én de samenwerking tussen alle partners – publieke, semi-publieke en private – te coördineren en te bevorderen.

Om dit alles te realiseren werd het ontwerp van decreet op vier pijlers gebouwd :

- de afstemming en samenwerking tussen gemeente en OCMW bevorderen en de introductie van één lokaal sociaal beleidsplan ;
- de coördinerende rol van het lokaal bestuur verankeren ;
- de realisatie van een éénloket- en doorverwijsfunctie ;

- de samenwerking tussen alle actoren : publieke, semi-publieke en private.

De samenwerking tussen gemeente en OCMW en het opstellen van een gezamenlijk lokaal sociaal beleidsplan.

De realisatie van één lokaal sociaal beleidsplan is de eerste opdracht voor de lokale besturen die omschreven wordt in dit ontwerp van decreet. Het OCMW en het gemeentebestuur dragen deze verantwoordelijkheid samen, maar het is logisch dat één van de twee besturen een trekkende rol kan spelen. Allicht bepaalt de lokale dynamiek of dit het OCMW of het gemeentebestuur is. Voorwaarde is echter wel dat het plan zowel door de OCMW-raad als de gemeenteraad goedgekeurd wordt.

In het plan stellen OCMW en gemeentebestuur samen een omgevingsanalyse op en bepalen ze hun geïntegreerde visie op het lokaal sociaal beleid. Het lokaal sociaal beleidsplan is een meerjarenplan. Het wordt opgesteld in het eerste jaar van de gemeentelijke legislatuur, en loopt over zes jaar. Een nieuwe gemeenteraad en OCMW-raad werken het eerste jaar aan een nieuw plan, terwijl het oude nog een jaar van kracht blijft.

Het meerjarenplan bevat een beschrijving van de in te zetten middelen en de gewenste acties, en somt ook op wie welke taken op zich neemt. Daarnaast moet het lokaal sociaal beleidsplan ook beschrijven hoe de bevolking, onder andere de burgers en de doelgroepen, en de lokale welzijnsactoren bij de opmaak van het plan worden betrokken.

Wat is de relatie met andere beleidsplannen ? Is er wel een vermindering van de planlasten ? Met dit ontwerp van decreet beoogt de Vlaamse regering een vermindering van de plankosten en een verhoging van de planbaten. Lokale besturen die in diverse welzijnssectoren actief zijn, moeten immers vaak nog per sector een beleidsplan opstellen.

Een gezamenlijke omgevingsanalyse is een mooi begin, maar het lokaal sociaal beleidsplan zal ook de basis vormen voor andere plannen. Daartoe schrijft het ontwerp van decreet voor dat ook de sectorale regelgeving aan de uitgangspunten van dit ontwerp wordt aangepast. Ook moet de relatie tussen het sectorale beleidsplan en het lokaal sociaal beleidsplan worden uitgeklaard met het oog op de realisatie van planlastverlaging.

Dit zal per sector worden bekeken en het is ook logisch dat het resultaat van sector tot sector kan verschillen.

Het lokale bestuur als coördinator van het lokaal sociaal beleid.

De coördinerende rol van het lokale bestuur ten aanzien van het lokaal sociaal beleid moet erop gericht zijn dat met 'schaarse middelen' zo veel mogelijk 'output' bereikt wordt. Daarom wil de Vlaamse regering in de sectorale regelgeving de coördinerende rol van het lokale bestuur ten aanzien van het lokaal sociaal beleid verder omschrijven.

Zo zal per sector moeten worden bepaald welke sturingsmechanismen het lokale bestuur het best kan aanwenden. De mogelijke sturingsmechanismen vormen een continuüm van zeer zwakke tot zeer sterke aansturing.

Een eerder zwak sturingsmechanisme is bijvoorbeeld het overleg. Systematisch en gestructureerd overleg dat door het lokale bestuur wordt opgezet, is sturend voor de acties, diensten en voorzieningen die binnen een gemeente werken. Dat overleg beoogt meer afstemming tussen de lokale actoren en komt vooral het proces van lokale besluitvorming ten goede. Het Vlaamse niveau blijft daarbij sterk sturen via erkenning en subsidiëring.

Een voorbeeld van een sterker sturingsmechanisme is het verlenen in de regelgeving van adviesbevoegdheid aan het lokale bestuur inzake de erkenning van voorzieningen. Het lokale bestuur baseert zijn advies op het lokaal sociaal beleidsplan (met de omgevingsanalyse) en/of overleg. Dit advies kan zowel bindend als niet-bindend zijn. Het spreekt voor zich dat de uittekening van deze sturingsscenario's in nauw overleg met elke sector moet worden uitgewerkt, en uiteraard met respect voor het bestuursakkoord dat gesloten werd naar aanleiding van het kerntakendebat.

Het sociaal huis als meest herkenbare element van het decreet. De realisatie van een éénloket- en doorverwijsfunctie.

Veel burgers zien door de bomen het bos niet meer. De grote diversiteit van initiatieven die door lokale besturen en private actoren genomen werden, heeft een zeer brede waaier aan dienstverlening gecreëerd, maar heeft ook de toegang tot die vele vormen van dienstverlening voor de burger meer en meer ondoorzichtig gemaakt. Een geïntegreerde dienstverlening door het OCMW en de sociale dienst van de gemeente is één van de belangrijkste elementen van het sociaal huis. In de meest ideale situatie wordt dit gerealiseerd op één locatie en met één loket. Het vergroot de herkenbaarheid

en de toegankelijkheid voor de burger. Uiteraard is dit niet altijd mogelijk. Zo zal een grote stad de behoefte voelen aan bijkomende huizen op wijkniveau, terwijl een kleine gemeente misschien kiest voor een nieuwe invulling van het leegstaande politiekantoor. Iemand die naar het sociaal huis stapt is niet noodzakelijk iemand die in de miserie zit, want het sociaal huis biedt toegang tot de sociale dienstverlening van OCMW- en gemeentebestuur samen. Men moet er ook terecht kunnen voor informatie over kinderopvang, thuiszorg of warme maaltijden.

De cliëntvriendelijkheid verhoogt, want mensen kunnen vaker rechtstreeks worden geholpen en het dossierbeheer kan efficiënter verlopen. Het zal aan elk lokaal bestuur zijn om te bepalen hoe zij dit zullen realiseren, gegeven de eigenheden en de mogelijkheden van elke lokaliteit. Ook inzake doorverwijzing heeft het sociaal huis een belangrijke opdracht. Een goede samenwerking tussen de lokale besturen en de particuliere welzijnsorganisaties is hier essentieel. Met het ontwerp van decreet lokaal sociaal beleid wil de regering de lokale besturen bevestigen in hun coördinerende rol, maar voor de realisatie van de dienst- en hulpverlening is samenwerking onontbeerlijk.

Naarmate het sociaal huis een duidelijk loket is en de werking ervan is ingebed in een breed netwerk van hulp- en dienstverleners, zal de burger ook beter bediend worden.

Er wordt bewust geen eenvormig model opgelegd, liever wordt de lokale dynamiek gerespecteerd, weliswaar binnen de grenzen van een aantal minimumvoorwaarden met betrekking tot de organisatie en de werking. Allicht zal de realisatie van deze klantgerichte dienstverlening, in casu het sociaal huis, verlopen in fases, en is een onmiddellijke realisatie misschien onmogelijk. Het decreet voorziet in afwijkende termijnen.

Wie in dit project de trekkersrol vervult, is door de lokale besturen vrij te bepalen. Het moet wel duidelijk zijn dat het sociaal huis meer moet zijn dan alleen een naamswijziging. Waar beide besturen een rol vervullen in de organisatie van de individuele sociale dienstverlening, is de samenwerking tussen beide een noodzakelijke voorwaarde voor een succesvolle invulling. Samen zullen gemeente en OCMW dan de politieke eindverantwoordelijkheid dragen.

De samenwerking tussen alle actoren

De heer Morris hoopt dat uit wat voorafging reeds voldoende blijkt dat samenwerking tussen alle actoren, publieke, semi-publieke en private, essentieel is. Het ontwerp van decreet geeft de Vlaamse regering de mogelijkheid om het afsluiten van samenwerkingsprotocollen te verplichten tussen erkende voorzieningen onderling, of tussen voorzieningen en lokale besturen. Ook hiertoe zal de sectorale regelgeving worden aangepast.

Het ontwerp heeft enkele specifieke kenmerken die duidelijk maken wat ermee gewonnen wordt. Zo geeft het ontwerp niet enkel opdrachten aan de lokale besturen en actoren maar ook aan de administraties van de Vlaamse Gemeenschap. Lokale besturen klagen niet zonder reden over het te weinig geïntegreerd werken binnen de diensten van de Vlaamse overheid. Dit ontwerp houdt daarom de uitdaging in om een duidelijke vermindering van de planlasten te realiseren in de Vlaamse regelgeving. Dit betekent een grondige evaluatie en vereenvoudiging van de planningsverplichtingen die vandaag door verschillende administraties aan lokale besturen in alle maten en gewichten worden opgelegd.

Verder gaat het hier om een kaderdecreet. Dit betekent onder meer dat het geen eindpunt is maar, naar analogie met het kwaliteitsdecreet, een beginpunt vormt van een besluitvormingsproces waarin sectorale regelgeving binnen de principes van dit decreet, na overleg met alle betrokkenen, wordt aangepast. Ook de ruimte die met dit ontwerp geboden wordt om op maat van de gemeente te werken, illustreert dat dit een kaderdecreet is.

Dit ontwerp is niet het enige beleidsinstrument. Er is al een cel lokaal sociaal beleid binnen de administratie actief, die acties opzet om binnen de principes van het ontwerp van decreet de bestaande lokale dynamiek te ondersteunen en te versterken.

Die acties werden gebundeld in een Vlaams actieplan lokaal sociaal beleid. Een actieplan dat vertrekt uit de ervaringen met de open methode van coördinatie die de Europese Commissie hanteert, de ervaringen met het kwaliteitsdecreet en de introductie van het nieuwe OCMW-beleidsinstrument. Begrippen als intervisie, ervaringsuitwisseling, maatwerk, responsabilisering en ondersteuning vormden bij het uittekenen van de verschillende acties de leidraad.

II. ALGEMENE BESPREKING

II.1 Tussenkomsten van de leden

II.1.1 Tussenkomst van mevrouw Sonja Becq

Mevrouw Sonja Becq zegt dat het om een belangrijk decreet gaat. De lokale besturen stippelen hun eigen beleid mee uit en in zekere zin werd de weg voorbereid door de Sociaal Impulsfonds (SIF)-middelen en de optie om daarmee een planning op te maken met de diverse partnerorganisaties in de lokale gemeenschap. Naar aanleiding van de SIF-middelen was er bij nogal wat gemeenten en OCMW's al een vrees dat de planlast zou verhogen, maar naderhand bleek het werken met een planning toch te worden gewaardeerd. In de mate dat wordt beoogd het planmatig werken te stimuleren en in de mate dat het doel is het sociaal beleid dichter bij de mensen te brengen en de toegankelijkheid te vergroten, is het voorliggend ontwerp een goede zaak. Daar staat echter tegenover dat in dit decreet te veel wordt gefocust op het sociaal huis. Hoewel in het midden wordt gelaten of het hier om een reëel dan wel een virtueel huis gaat, wordt het begrip 'huis' alom geassocieerd met 'bakstenen'.

Voorts schort er nogal wat aan de concrete uitwerking van de, zoals al gezegd, positieve uitgangspunten. Een eerste vaststelling in dat verband is dat het hier, alweer, om een kaderdecreet gaat. De zaken waarover blijkbaar geen overeenstemming bestaat binnen de meerderheidspartijen, werden vaag gelaten, met als gevolg dat er formuleringen zijn waarmee men verschillende richtingen uitkan. Dat is een spijtige zaak.

Er worden een aantal krachtlijnen vastgelegd, maar er wordt ook heel wat ruimte opengelaten. Als dat ruimte is voor de lokale besturen is dat nog begrijpelijk. Veel minder begrijpelijk is echter dat nog heel wat ruimte wordt gelaten voor de Vlaamse overheid, bijvoorbeeld als het gaat om het kwaliteitslabel van het sociaal huis, om de aanpassing van de sectorale regelgeving, het model van lokaal sociaal beleidsplan. Welke richting men wil uitgaan, blijft volkomen onduidelijk en aan de regering wordt een blanco cheque gegeven.

Tegelijk is er, zoals bij de artikelsgewijze bespreking zal blijken, nog heel wat vaagheid. Dat is onder meer zo voor de relatie tussen lokaal sociaal beleidsplan en sectoraal plan, de coördinerende rol, de wijze waarop de samenwerking gebeurt en de ondersteuning. Over de werking van de cel lo-

kaal sociaal beleid is veel positiefs te horen bij de gemeenten en OCMW's die daarmee in contact komen en er zijn al heel wat initiatieven geweest. De vraag is dan ook waarom dit decreet nodig is om de gemeenten en OCMW's de kans te geven om te doen wat ze nu al in het raam van die pilootprojecten doen. Wat is met andere woorden de meerwaarde van dit decreet ten aanzien van wat al wordt voorzien op dit moment?

Niet alleen de relatie gemeente-OCMW is nog altijd onduidelijk, maar ook die tussen de gemeente en de Vlaamse overheid. Waarom is niet gewacht op de afronding van het kerntakendebat? Een ander vraag betreft die naar de relatie met het gemeentedecreet en met de OCMW- en andere regelgevingen, zoals het armoede- en het minderhendecreet. Waarom is niet gekozen voor een integratie in het gemeentedecreet of in de OCMW-regelgeving? Blijven die decreten gewoon naast elkaar staan? Werd hier geen kans gemist om een en ander wat duidelijker en congruenter te maken?

Wat de gehanteerde definitie voor lokaal sociaal beleid betreft, is de ambitie bijzonder ruim. Men verwijst daar immers naar de grondwetsartikelen 23 en 24. Daar is op zich niets mis mee, maar het lijkt ook op een gemakkelijksoplossing. Bovendien wordt op die manier ook de illusie gecreëerd dat het OCMW dat alles gaat kunnen coördineren. Hoe zit het dan met bijvoorbeeld de werkwinkel en de sociale huisvesting? Vallen die hieronder? Een sociaal huis en het lokaal sociaal beleid hebben zeker te maken met werkgelegenheid, maar de vraag is of men de verwachtingen op dat gebied zal kunnen inlossen.

De ambitie mag dan bijzonder groot zijn, er moet worden gehoopt dat die geen illusie zal blijken. Mensen die naar het sociaal huis trekken, in de verwachting dat ze daar een antwoord zullen krijgen op al hun vragen, zouden wel eens ontgoocheld kunnen raken.

Een andere vraag betreft de minimale rol die aan het privé-initiatief wordt toegekend in heel dit verhaal. Het volledige middenveld van lokale initiatiefnemers en dienst- en hulpverleners wordt hier verwaarloosd. Alleen bij de planning (artikel 4, 5°) is sprake van de bevolking en de lokale actoren en voor het overige worden de sectoren alleen nog vermeld in artikel 17. Het SIF-verhaal heeft nochtans aangetoond dat waar de lokale actoren betrokken werden bij het overleg, daar een eigen dynamiek mee gepaard ging. Bovendien blijken heel wat gemeenten en OCMW's tevreden over de sa-

menwerking met privé-partners en zijn ze helemaal niet gekant tegen een betrokkenheid van die instanties bij dit geheel. Waarom is die rol hier zo beperkt en is er geen gegarandeerde structurele betrokkenheid van de brede welzijnssector en de privé-partners ? Hoe ziet de minister de verhouding tussen de verschillende actoren bij het, zowel lokale als Vlaamse, sociaal beleid : krijgen zij een inbreng bij de planning, bij de coördinatie, bij de doorverwijzing in de dienstverlening, enzovoort ?

Wat het lokale sociale beleidsplan zelf betreft, is het positief dat verder wordt gegaan op de weg van planning en organisatie op langere termijn en dat dit via samenwerking tussen gemeente en OCMW kan gebeuren. Knelpunt blijft echter hoe dit in concreto zal verlopen. Kan het bijvoorbeeld dat een plan van het OCMW door de gemeente wordt aangepast, buiten het OCMW om ? In welke mate spoort het voorliggend ontwerp hier al dan niet met de OCMW-wet ? Waar ligt de eindverantwoordelijkheid ? De VVSG spreekt zich daar niet over uit, terwijl de Hoge Raad voor Binnenlands bestuur het over de gemeente heeft.

Welke gevolgen zullen worden verbonden aan het lokaal sociaal beleidsplan ? Zal daar een erkenning van voorzieningen mee gepaard gaan of niet ? De vermindering van de planlast is volgens de VVSG niet vanzelfsprekend. Op welke manier wordt aan die vraag tegemoet gekomen ? Zal dat voor de gemeenten tot meer uitgaven leiden en zullen kleinere gemeenten daarvoor ondersteuning krijgen ?

Kan de minister in verband met hoofdstuk III duidelijk aangeven wat hier precies moet worden verstaan onder coördinatie en welke aspecten daar al dan niet mee gepaard gaan ? In de toelichting wordt daar wel over gesproken, maar in het decreet zelf wordt niets vermeld dienaangaande. Coördinatie kan netwerking zijn, maar kan ook gaan tot het verlenen van een erkenning aan voorzieningen. Welke richting wil de Vlaamse overheid daar uitgaan ?

Bij de discussie rond het sociaal huis, is toegankelijkheid een sleutelbegrip. Toegankelijkheid betekent niet noodzakelijk dat men op één adres moet terechtkunnen. In het thuiszorgdecreet staat dat “als de nood daartoe is vastgesteld, de voorziening voor de toeleiding van de gebruiker en zijn mantelzorgers (zorgt) naar andere dan in dit decreet bedoelde hulp- en dienstverlening”. Op die manier worden hulpbehoevenden effectief geholpen. De vrees bestaat, ook bij nogal wat gemeenten en OCMW's, dat het hier bij investeren in bakstenen

zal blijven, terwijl vooral de netwerkvorming belangrijk is.

Een andere zaak is dat iemand die het sociaal huis binnenstapt, geneigd zal zijn te denken dat hij/zij een antwoord zal krijgen op zijn/haar vragen. Dat is de beeldvorming die wordt gecreëerd met een sociaal huis met een eenloketfunctie. Er moet echter worden gevreesd dat die verwachting niet zal kunnen worden waargemaakt. Wat is de meerwaarde van een sociaal huis als mensen die daar binnenkomen naar een aantal andere deuren worden doorverwezen ? Hoe zal men voorkomen dat mensen weer worden doorverwezen ? Overigens blijkt het sociaal huis in nogal wat gemeenten op diverse locaties te worden ondergebracht.

Een gezamenlijk loket dat op een geïntegreerde wijze toegang verschaft tot de lokale dienstverlening, kan op zich een goede zaak zijn, maar de vraag blijft – ook voor de doorverwijzingsfunctie – hoe dat concreet zal verlopen. Als de lokale actoren eigen voorzieningen hebben, zijn ze dan niet tot op zekere hoogte rechter en partij ? Hoe zal dat worden voorkomen ? Hoe is decretaal ingebouwd en verankerd dat de doorverwijzing op een objectieve manier gebeurt, al dan niet in een samenwerkingsverband ?

In verband met de samenwerking en de protocols, roept het vragen op dat de minister blijkbaar wordt gemachtigd om sectorale regelgeving aan te passen, zelfs zonder de sector daarbij te betrekken. Tenslotte is er de vraag naar de meerkosten voor de gemeenten en voor de OCMW's van dit decreet. In dat verband moet eraan worden herinnerd dat de Vlaamse overheid zich er eerder toe heeft geëngageerd om de last die naar de lokale besturen wordt doorgeschoven, voor een deel mee te dragen en zich dus niet te beperken tot een doorschuifoperatie.

II.1.2 Tussenkoms van mevrouw Hilde De Lobel

Mevrouw Hilde De Lobel merkt op dat dit ontwerp van decreet past in de grote hervormingsgolf van de Vlaamse bestuurlijke instellingen. Het had eigenlijk even goed in de commissie bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden of in de commissie voor institutionele hervorming en ambtenarenzaken kunnen worden behandeld.

Door de vorige spreker werd al gewezen op de vaagheid in dit ontwerp. Ook de SERV had al opgemerkt dat er een structurele onzekerheid is over de grote hervormingsgolf, dat het kerntakendebat

nog niet is afgerond en dat de onderlinge verhouding tussen gemeente en OCMW ver van uitgeklaard is. In dat licht kon dit kaderdecreet wellicht niet anders dan vaag zijn op een aantal punten.

Het uitgangspunt van dit ontwerp is lovenswaardig en het Vlaams Blok kan zich daar dan ook achter scharen. Ook de meeste sprekers op de hoorzitting begonnen hun betoog met lof voor de goede bedoelingen en de principes achter dit ontwerp. Helaas wordt daar maar weinig concrete uitwerking aan gegeven. Dat heeft ongetwijfeld te maken met de structurele onzekerheid over de hervormingen, maar ook met het pogen omzeilen van alles waarover tegenstand vermoed of verwacht wordt van machtsgroepen. Dat zorgt voor veel onzekerheid bij de betrokkenen en ook voor nogal wat koudwatervrees, zoals bleek bij de hoorzitting. De betrokkenen vragen zich af wat de concrete gevolgen zullen zijn en nemen, bij gebrek aan duidelijkheid daarover, een egelstelling in. De Vereniging van Vlaamse Gemeentelijke Welzijnsdiensten bijvoorbeeld juicht samenwerking toe, maar vraagt uitdrukkelijk de regierol van de lokale besturen duidelijker te omlijnen. Mutualiteiten en vakbonden juichen eveneens samenwerking toe, maar verzetten zich tegen een exclusieve regierol van de lokale besturen.

Een ander punt van kritiek is het uitsluiten van de tweetalige gemeenten van het Brussels Gewest. Vlaanderen is weliswaar niet bevoegd voor het reorganiseren van de lokale besturen daar, maar het is wel bevoegd voor welzijn in Brussel, zoals ook de Brusselse Welzijns- en Gezondheidsraad opmerkt. Door het simpelweg schrappen komen een aantal diensten in de kou te staan. De Raad van State zal het hier allicht wel bij het rechte eind hebben, maar de vraag is dan wat de Vlaamse Gemeenschap dan wel gaat doen met haar bevoegdheid voor welzijn in Brussel.

Het Vlaams Blok staat volledig achter het idee van een sociaal huis met een loketsfunctie. Dat idee is eenvoudig, duidelijk en wenselijk. De wijze waarop dat zal worden gerealiseerd in het versnipperde sociaal beleid, is een heel andere zaak. Hopelijk zal dat idee bij de verdere uitwerking niet moeten wijken onder de druk van de particuliere belangen van de diverse actoren en de vastgeroeste machtsverhoudingen in deze sector. De vrees dat dit wel zal gebeuren, is echter niet ongegrond.

II.1.3 Tussenkoms van de heer Carlo Daelman

De heer Carlo Daelman wijst erop dat hij vroeger ook al betrokken was bij het lokaal sociaal beleid, in een startersgemeente die weliswaar nog geen sociaal huis heeft maar wel bij het planningsproces is betrokken. Daarbij bleek in de praktijk dat een aanpak met een planning heel wat voordelen heeft. Lokale besturen waren vooraf inderdaad beducht voor de bijkomende lasten, maar het werken met plannen heeft onmiskenbaar een nieuwe dynamiek op gang gebracht. Dankzij die plannen werd vaak beter omgegaan met schaarse middelen. Lokale besturen die het goed menen met hun gemeente, hebben daar dan ook weinig moeite mee.

Het voorliggend ontwerp verschilt wezenlijk van bijvoorbeeld de SIF-reglementering. Hier gaat het om een kaderdecreet waarin een aantal randvoorwaarden nog niet ingevuld zijn. Dit decreet moet de ambitie hebben de diverse actoren op lokaal niveau, ook de particuliere sector, rond de tafel te brengen. Zij moeten dan rond een brede definitie van welzijn een aantal zaken in kaart brengen, in vraag te stellen en zo nodig bij te sturen, nieuwe stimulansen te geven waar er blinde vlekken zijn en, vooral, taakafspraken te maken. De grote verdienste van dit decreet is dat het voor de gemeenten waar de communicatie minder vlot verloopt, een stimulans zal zijn om minstens over te gaan tot communicatie en zo te komen tot een lokaal sociaal beleidsplan dat een meerwaarde betekent voor de bevolking van de gemeente in kwestie.

De spreker heeft als schepen ervaren dat het startersproces een dynamisch en creatief gegeven is. Dit ontwerp is ambitieus van start gegaan en het gaat al zowat de hele legislatuur mee. Het sociaal huis is ingeschreven in het regeerakkoord, wat het belang ervan aantoonst. In de loop van de legislatuur is het planningsproces voortgezet en werd onder meer de cel lokaal sociaal beleid opgezet die, zoals mevrouw Becq al aangaf, goed werkt. De tekst is in dat proces geëvolueerd van een zeer ambitieuze tekst naar een kaderdecreet.

Een aantal zaken moeten ongetwijfeld nog worden verijnd. Het sociaal huis wordt in het voorliggend ontwerp niet meer sterk gedefinieerd als zijnde een bakstenen huis, maar toch moet ervoor worden gewaakt dat de gemeenten die overgaan op een planning, zich niet fixeren op 'de bakstenen' maar wel op wat in dat sociaal huis moet gebeuren. De ervaring die al werd opgedaan in de startersprojecten, zal zeker nuttig zijn voor diegenen die van nul moeten vertrekken en voor de uitvoeringsbesluiten.

De planlastvermindering is bijzonder belangrijk. Alle goede bedoelingen ten spijt, zal ook dit decreet wellicht in sommige gemeenten vooral ervaren worden als iets dat meer werk meebrengt en geen echte meerwaarde heeft. Met andere decreten in het verleden was dat immers ook al het geval. Daarom zal de Vlaamse overheid op korte termijn de nodige inspanningen moeten leveren om aan te tonen dat dit decreet wel degelijk een meerwaarde kan hebben en dat er ook een planlastvermindering mee gepaard gaat.

Wat de ondersteuning betreft, moet worden gehoopt dat de nodige bijkomende middelen, die uiteindelijk vrij beperkt zijn, zullen worden vrijgemaakt. Een aantal gemeenten zullen daardoor ongetwijfeld over de streep worden getrokken. Voor de inhoudelijke ondersteuning staat de cel lokaal sociaal beleid in die, zoals al gezegd, goed werk levert.

De spreker vindt het gebruik van de term 'kwaliteitslabel' in dit decreet wat ongelukkig. Hij hoopt dat bij de invulling ervan voldoende rekening zal worden gehouden met de concrete situatie op het werkveld. De term mag niet al te strikt worden ingevuld en hopelijk zal dat gradueel gebeuren. De realiteit van lokaal sociaal beleid in een centrumgemeente in Oost-Vlaanderen verschilt immers grondig van die in bijvoorbeeld Antwerpen of Leuven. Als er met partners in het werkveld wordt gepraat, zal dan ook rekening moeten worden gehouden met de grootte en de schaal van de diverse actoren en met de grootte van de gemeente.

De sp.a steunt het voorliggend ontwerp, dat zonder twijfel een grote stap vooruit betekent. De uitvoering ervan zal op een goede manier moeten gebeuren, zodat de vragen die in het werkveld nog worden gesteld, op een correcte manier worden beantwoord. De ervaring die de pilootprojecten al hebben opgedaan en die welke de nieuwe pilootprojecten zullen op doen, moet niet alleen worden gebruikt om een werkboek op te maken, maar ook voor de uitvoeringsbesluiten.

II.1.4 Tussenkoms van de heer Jan Roegiers

De heer Jan Roegiers zegt dat ook Spirit bijzonder enthousiast is over het voorliggend ontwerp. Het was Bert Anciaux die, op een congres van de toenmalige Volksunie, als eerste het begrip sociaal huis naar voor heeft geschoven en de congresgangers heeft overtuigd van de noodzaak ervan. Het was zonder meer een goede zaak dat het begrip in het Vlaams regeerakkoord werd opgenomen. In 2001 zijn de werkzaamheden rond het sociaal huis be-

gonnen en werd beslist het sociaal huis in te bedden in het lokaal sociaal beleid. Men heeft toen ook geprobeerd de verhouding tussen gemeente en OCMW onder de loop te nemen en het sociaal huis als een geheel te zien binnen het lokaal sociaal beleid.

Het lokaal sociaal beleid hangt ook samen met de hervorming van de verschillende fondsen (SIF, gemeentefonds, investeringsfonds) die er op het niveau van de Vlaamse regering is geweest. De middelen voor de gemeenten zijn tijdens deze legislatuur trouwens met meer dan 20 procent gestegen. Daarnaast is er nog het stedenfonds en zijn er de stadsvernieuwingsprojecten geweest. Deze regering heeft dus keihard gewerkt aan het versterken van de rol van de lokale besturen en heeft met het voorliggend ontwerp het belang van het sociale beleid op het niveau van de gemeenten willen kaderen.

Dit decreet is dus een kaderdecreet dat de grote lijnen vastlegt. De kritiek daarop zou begrijpelijk zijn geweest als er een eenvormig stramien zou worden opgelegd voor zowel bijvoorbeeld de grote stad Antwerpen als de kleine landelijke gemeente Spiere-Helkijn, maar dat is niet het geval. Beide locaties worden overigens niet zonder bijbedoelingen vermeld, want ze scoorden destijds allebei hoog op de SIF-index. Bovendien vat het lokaal sociaal beleid ook een brede scoop, met raakpunten met onder meer het algemeen welzijnswerk, de bejaardenzorg, de gezondheidszorg, het beleid rond etnisch-culturele minderheden, het gezinsbeleid, het gehandicaptenbeleid, enzovoort. Het terrein is met andere woorden veel te divers en de moeilijkheidsfactor is veel te hoog voor één alomvattend decreet.

De keuze voor een kaderdecreet is dus logisch en verantwoord. Het voorliggend ontwerp heeft een duidelijke structuur, met hoofdstukken over de planning, de coördinerende rol van de lokale besturen en het sociaal huis. Met een nieuw meerjarenplan, taakafspraken tussen de gemeente en het OCMW, enzovoort kan de indruk bestaan dat de planlast zal verhogen voor de gemeente. Eén van de sterke punten van dit decreet is precies dat de planlasten verlagen. De Vlaamse regering zal per sector nagaan of de regelgeving moet worden vereenvoudigd, wat een goede zaak is. Als die taak aan de lokale besturen zou worden toevertrouwd, zouden die terecht klagen over het feit dat bijkomende taken worden opgelegd zonder dat daar bijkomende middelen tegenover staan.

Het decreet heeft een kader aangegeven voor wat het sociaal huis moet zijn : het moet een maximale toegankelijkheid garanderen en het moet een 'front office' creëren op gemeentelijk niveau. In tegenstelling tot wat mevrouw Becq blijkbaar vreest, zal het niet leiden tot een bouwwoede in de 308 Vlaamse gemeenten. Het lokaal sociaal beleid is te belangrijk om het weg te steken achter vier muren en het gemeentebestuur te laten pronken met een mooi nieuw gebouw waar voor de rest niet veel mee gebeurt.

Het lokaal sociaal beleid is als begrip veel belangrijker dan het sociaal huis als gebouw. Als gemeenten de ambitie hebben om de bevoegdheden inzake sociaal beleid te integreren en dat ook symbolisch te laten blijken via de bouw van een sociaal huis, moet dat echter ook kunnen.

Het zal één van de uitdagingen voor de volgende Vlaamse regering zijn om na te gaan hoe het lokaal sociaal beleid, waarvan nu het kader is geschetst, nog verder kan worden verfijnd, met inbegrip van de rol van het gemeentebestuur en van het OCMW.

De coördinerende rol van de lokale besturen is zeer nadrukkelijk aanwezig in dit decreet. Die rol wordt versterkt en vergroot, maar zoals al vermeld, zal de Vlaamse regering die rol voor een deel verder moeten uitwerken per sector. Dit decreet is organisch gegroeid : in de beginfase waren er 25 pilootprojecten en in een tweede fase komen er nog eens 25. Daarnaast heeft de Vlaamse regering ook geïnvesteerd in de cel lokaal beleid. Door diverse sprekers werd daarover al, terecht, met lof gesproken. De Vlaamse regering heeft, samen met de mensen die in die cel werken, de ambitie om die cel uit te bouwen tot een kenniscentrum rond lokaal sociaal beleid, zodat de knowhow en de expertise ten dienste kunnen staan van de steden en gemeenten. Uit het voorgaande mag duidelijk zijn dat Spirit dit decreet met overtuiging zal steunen.

II.1.5 Tussenkoms t van mevrouw Ann De Martelaer

Mevrouw Ann De Martelaer zegt dat ook Groen! het ontwerp zal steunen. Aan de basis van dit ontwerp ligt het regeerakkoord, waarin een aantal beleidskeuzen werden gedaan, onder meer de hervorming van het SIF en de introductie van het begrip sociaal huis. Het was de bedoeling dat het lokaal sociaal beleid een gezamenlijke opdracht moest worden voor de gemeente en het OCMW-bestuur, welke lokale visie moest kaderen in een globale

visie die door de Vlaamse overheid naar voor wordt geschoven.

In de hoorzitting werd de opmerking gemaakt dat het voorliggend ontwerp soms te ruim is, wat inherent is aan een kaderdecreet. Daar staat echter tegenover dat de lokale dynamiek die op diverse plaatsen is ontstaan, zonder probleem kan worden ingepast in dit kader. Door de heer Roegiers werd zo-even al een opsomming gegeven van de betrokken sectoren. Daaruit blijkt duidelijk dat het onmogelijk is om het lokaal sociaal beleid via één decreet voor al die sectoren te implementeren. Voor bijvoorbeeld de sector van de etnisch-culturele minderheden zal dit anders moeten worden uitgetekend dan voor het algemeen welzijnswerk.

Dit decreet is een beginpunt van een besluitvormingsproces en er zal ongetwijfeld nog een hele weg moeten worden afgelegd. Het is belangrijk dat overleg en dialoog centraal worden gesteld : enkel via die weg zal een planning mogelijk zijn. Bij de hoorzitting was ook enkele keren de vraag te horen wie de eindverantwoordelijke is : de gemeente of het OCMW. Historisch is dat een moeilijk punt en de praktijk toont aan dat dit uiteindelijk niet belangrijk is. Belangrijk is vooral dat er effectief wordt samengewerkt.

Uit het verslagboek sociaal huis en de bijlagen daarbij blijkt duidelijk dat de startersprojecten hebben geleid tot een dynamisch proces van overleg en samenwerking, met het oog op het uitwerken van een planning. De gemeenten en OCMW's worden niet aan hun lot overgelaten, maar worden voldoende ondersteund door de cel lokaal sociaal beleid. Dit ontwerp van decreet biedt heel veel mogelijkheden naar de toekomst toe.

II.1.6 Tussenkoms t van mevrouw Brigitte Grouwels

Mevrouw Brigitte Grouwels wijst erop dat ingevolge artikel 2, het decreet niet van toepassing is op de gemeenten van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Het gaat hier nochtans duidelijk om een decreet waarin gemeenschaps- én gewestaangelegenheden worden geregeld. Er is al bij herhaling op gewezen dat het hier om een kaderdecreet gaat, wat impliceert dat er later heel wat ander beleid aan zal worden opgehangen. Ook voor de toekomst moet dus worden gevreesd dat Brussel zal worden uitgesloten van een sociaal beleid dicht bij de mensen, zoals blijkbaar wordt beoogd door dit decreet. Dat moet met enige nadruk worden gesteld omdat Brussel nu reeds vol met blinde vlekken zit voor sociaal beleid en gezondheidsbeleid

voor de Vlaamse inwoners. Een decreet op lokaal sociaal beleid dat ook van toepassing is op Brussel, zou een hefboom kunnen zijn voor de lokale besturen om daarin verandering te brengen. Bovendien zouden ook Vlaamse eigen initiatieven via dit decreet een ondersteuning kunnen vinden.

Er mag worden aangenomen dat het hier niet gaat om onwil ten aanzien van Brussel. Wat is dan wel de oorzaak : een gebrek aan creativiteit als het om Brussel gaat ? Het is in elk geval een feit dat met de voorliggende tekst Brussel gewoon wordt uitgesloten. De oplossing ligt nochtans voor de hand, de Raad van State heeft die zelfs gesuggereerd. In het advies van de Raad van State wordt eraan herinnerd dat Vlaamse decreten in Brussel niet afdwingbaar zijn. Men kan echter wel een stimulerend beleid voeren naar die lokale besturen, zoals ook is gebeurd in het recente decreet rond lokaal cultureel werk, met gunstige gevolgen op het terrein. Dat zou ook kunnen op het, toch heel gevoelige, terrein van het sociaal beleid.

De Raad van State stelt in zijn advies dat indien de decreetgever de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) bij de uitvoering van zijn beleid zou betrekken, de ontworpen regelgeving wel kan gelden voor het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. De Raad van State merkt daarbij op dat dit blijkbaar niet de optie was die door de stellers van het decreet is gekozen. De spreker pleit ervoor dat dit alsnog wél een optie zou worden. Het is trouwens voor het eerst dat iets dergelijks gebeurt. Tot nog toe heeft men altijd geprobeerd, soms met heel wat creativiteit, om een specifieke oplossing te vinden om Vlaams beleid in Brussel toe te passen.

De Raad van State merkt ook op dat door het ontbreken van een rechtsgrond voor Brussel in dit decreet, men later ook geen rechtsgrond kan vinden voor Brussel in de afgeleiden van dit decreet of bijvoorbeeld in sectorale decreten, tenzij Brussel daar uitdrukkelijk wordt in opgenomen. Ook proefprojecten kunnen niet in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Nu reeds organiseren gemeenten inzake onderwijs of kinderopvang volgens Vlaamse decreten Nederlandstalig gemeentelijk onderwijs en Nederlandstalige kinderkribben. Waarom zou dat dan ook niet kunnen voor een initiatief op het gebied van welzijn of gezondheid ?

Nu is op het terrein in Brussel merkbaar dat gemeenten of OCMW's Franstalige vzw's oprichten of rechtstreeks met de Franse Gemeenschap samenwerken, ook inzake welzijnsbeleid. Via die vzw's wordt ontsnapt aan de verplichting tot tweetaligheid. Het hoeft geen betoog dat de Vlaamse

Brusselaars daardoor in de kou komen te staan voor een kwalitatief sociaal beleid in hun eigen taal.

Uit het verslag van de hoorzitting blijkt dat de Brusselse Welzijnsraad betreurt dat Brussel wordt uitgesloten. De raad is er ook ongerust over dat heel wat middelen en mogelijkheden van de Vlaamse Gemeenschap niet zomaar zullen kunnen worden aangewend in Brussel. Er werd op gewezen dat Brussel niet betrokken is geweest bij de discussies rond het Vlaams binnenlands bestuur en er werd betreurd dat de gemengde ambtelijke commissie voor Brussel de laatste jaren niet meer is samengekomen.

Men zou kunnen argumenteren dat de hiaten kunnen worden opgevuld met projectsubsidies, maar dat is geen aanvaardbare weg. Nu reeds klaagt de hele sociale sector over de onzekerheden die met het projectmatig werken gepaard gaan. Met een projectmatige aanpak is het onmogelijk om kwalitatief personeel voor een lange duur in dienst te houden. Een dergelijke aanpak is dan ook geenszins een antwoord op de bestaande noden. Daarom is de VVSG daar ook niet voor gewonnen. Het zou geen goede zaak zijn als voor Brussel die weg wordt opgegaan.

CD&V is ervan overtuigd dat een oplossing kan worden gevonden door de VGC in te schakelen. In het verleden heeft de Vlaamse Gemeenschap die weg al meermaals bewandeld, ook om hiaten in het lokale beleid op te vangen. De VGC is met andere woorden al vaak opgetreden als plaatsvervangend lokaal bestuur in het kader van Vlaamse decreten. CD&V heeft twee amendementen ingediend die toelaten dat dit decreet als een hefboom zou fungeren. Die amendementen zijn na gedegen overleg door de VGC zelf opgemaakt en ze zijn gebaseerd op wat eerder is gebeurd rond onder meer het cultuurbeleid. De spreker hoopt dat via die amendementen Brussel alsnog de mogelijkheid zal krijgen om een kwaliteitsvol sociaal beleid te kunnen opzetten.

II.1.7 Tussenkoms van de heer Koen Helsen

De heer Koen Helsen zegt namens de VLD-fractie dat het lokaal sociaal beleid, dat ongetwijfeld een belangrijke aangelegenheid is, via dit decreet gestalte krijgt. Hij wil zich beperken tot zeven aandachtspunten.

Vooreerst is er het gegeven dat één aanspreekpunt wordt gecreëerd. Dat komt overeen met het wel-

zijnshuis dat vroeger door de VLD werd gevraagd. Dat is een goede zaak, want de huidige situatie is vaak ondoorzichtig. Dit ene aanspreekpunt zal duidelijkheid creëren voor alle burgers en zal ook drempelverlagend werken.

Ook het bevorderen van de dialoog tussen de lokale actoren is belangrijk. Spreker heeft zelf ervaren bij het SIF-beleidsplan dat die dialoog op gang is gekomen. Met dit lokaal sociaal beleidsplan zal de dialoog nog meer worden gestimuleerd.

Ook de samenwerking tussen gemeente en OCMW zal door de uitwerking van dit decreet worden gestimuleerd. Het sociaal beleid kan daar alleen maar beter door worden. Wat het lokaal sociaal beleidsplan betreft, is het belangrijk dat er in de plaats van de huidige overvloed aan plannen één enkel plan komt. Over de planlastverlaging is terecht al gezegd dat dit een grote verdienste is van dit decreet. Via een amendement zal dat nog wat worden verduidelijkt.

Dat het hier om een kaderdecreet gaat dat via besluiten zal moeten worden ingevuld, is logisch want er is geen andere mogelijkheid. Uit het verslagboek over het startersproject blijkt zeer duidelijk dat er veel verschillende situaties zijn : elke gemeente is anders gestructureerd, de dienstverlening is vaak anders georganiseerd, enzovoort. Met een kaderdecreet blijft er flexibiliteit voor de gemeenten om, samen met het OCMW en privé-initiatieven, het sociaal beleid in te vullen.

Wat de loket- en de doorverwijsfunctie betreft, is de VLD van mening dat de informatierol moet worden beklemtoond. Ook daarvoor is een amendement ingediend. Bij het sociaal huis moet het publiek altijd minstens een minimum aan informatie kunnen krijgen, zonder te worden doorverwezen.

Ten slotte is er de evaluatie van het lokaal sociaal beleidsplan. Er moet worden gezorgd voor het inbouwen van een evaluatie-instrument, zoals in Antwerpen en Gent is gebeurd. Dat kan de diensten helpen om hun beleid op het terrein te verbeteren. Daarom wordt gedacht aan een uniform intake-instrument, dat de werking van de eenloketfunctie kan verbeteren.

II.2 Antwoord van de minister en repliek van leden

Minister Adelheid Byttebier wijst erop dat het decreet lokaal sociaal beleid het resultaat is van een lange weg die al werd afgelegd. In de opbouw ervan kon op het terrein al worden nagegaan hoe

een en ander kan worden uitgewerkt. Er is immers gekozen voor een lokaal sociaal beleid met een sterk draagvlak van de lokale overheden.

In de rand van de opbouw van dit decreet zijn op vraag van lokale besturen 42 presentaties gegeven van het concept. Er is ook een bezoek geweest aan de al gerealiseerde sociale huizen. Daaraan hebben 110 mandatarissen van 52 besturen deelgenomen. Er is in september een studiedag met 350 aanwezigen geweest rond participatie aan het lokaal sociaal beleid. De nieuwsbrief lokaal sociaal beleid verschijnt viermaal per jaar en heeft een oplage van 1.500 exemplaren. Dit alles was mogelijk dankzij een versterkte administratie, die inderdaad goed werk levert.

De leden van deze commissie hebben het verslagboek sociaal huis nog voor de officiële presentatie ontvangen. Dat verslagboek toont aan hoe groot de interesse en de dynamiek is van 21 lokale besturen. Eerstdaags steken 23 nieuwe starters van wal. Het is de bedoeling om met hen een stap verder te zetten en een conceptnota te realiseren om dit kaderdecreet te kunnen invullen. Er werd dus niet alleen gekozen voor een analytisch-wetenschappelijke aanpak, maar ook voor het inspelen op de ervaringen. De koudwatervrees die nogal eens bestaat, blijkt in de praktijk plaats te maken voor de vaststelling dat er wel degelijk een planlastvermindering kan zijn.

Wat het begrip sociaal huis betreft, bleek al bij het begin van deze legislatuur dat sommigen dat als een echt gebouw zagen, terwijl anderen er het afvoeren van de OCMW's in zagen. De voorbije jaren is, mede op basis van de ervaringen met het SIF, werk gemaakt van een lokaal sociaal beleid.

Het gaat nu inderdaad om een kaderdecreet, maar parallel daarmee worden de lokale besturen, met steun van een versterkte Vlaamse administratie mee betrokken in dit project. De vrees dat de overheid dat kader naast zich neer zal kunnen leggen, is dan ook ongegrond. Overigens was ook het SIF-decreet vrij algemeen en moest ook toen heel wat worden geconcretiseerd via uitvoeringsbesluiten. Ook nu zal dat moeten gebeuren, rekening houdend met de dynamiek en de ervaring die nu al opgedaan is en wordt.

Is er nood aan een kaderdecreet ? Nu al vinden er experimenten plaats, met positieve resultaten. Zonder een decreet zijn er echter geen garanties. Bijvoorbeeld de financiering van de cel lokaal sociaal beleid kan nu worden teruggeschroefd ; met een decreet is dat niet meer mogelijk. Om toe te laten

dat diverse sectoren, bijvoorbeeld die van de kinderopvang, zich inschakelen, is het wenselijk dat gemeenten zich kunnen beroepen op een decreet. Om van de cel lokaal sociaal beleid een kenniscentrum te maken, is een decretale verankering wenselijk.

Voor de coördinerende functie is het belangrijk dat duidelijk wordt gesteld dat het de lokale besturen zijn die dat in handen nemen. Zij moeten zelf uitmaken wie de trekkersrol op zich neemt. Het is ook belangrijk dat die coördinerende functie op verschillende manieren kan worden ingevuld, naargelang van de sectoren waarmee wordt samengewerkt, en dat geen eenvormige formule wordt opgelegd. Ook kleinere gemeenten kunnen dat op een aangepaste manier invullen. In de conceptnota die van de volgende startersgroep wordt verwacht, zullen de verschillende varianten op een rijtje kunnen worden gezet. Dat zal ongetwijfeld nuttig zijn bij het opstellen van de uitvoeringsbesluiten.

De minister deelt de bezorgdheid ten aanzien van Brussel. In het ontwerp staat in artikel 2 : “ Dit decreet is niet van toepassing op de gemeenten, gelegen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.” Als gevolg van de bestaande staatsstructuur, kunnen een gemeente en een OCMW in een bepaald gewest niet worden gevat door een ander gewest. In het bewuste artikel staat echter niet dat dit decreet niet van toepassing is op het Brussels hoofdstedelijk gebied. Het is wel degelijk de bedoeling dat dit decreet moet worden toegepast in de hele Vlaamse Gemeenschap, met inbegrip van het gebied Brussel-Hoofdstad.

De minister wijst erop dat het voorontwerp van voor haar aantreden dateert. Dat voorontwerp werd door de Vlaamse regering goedgekeurd in december 2002. Toen al is de opdracht gegeven om aandacht te besteden aan de toepasbaarheid in Brussel. Minder dan een maand later is een werkgroep Brussel opgericht door toenmalig minister Vogels. Die werkgroep werd geleid door Johan Martens van het RisoBrussel (Regionaal Instituut voor de Samenlevingsopbouw) en werd opgestart met mensen van de VGC-administratie, de Brusselse Welzijns- en Gezondheidsraad, het Centrum Algemeen Welzijnswerk en het Centrum Sociale Stadsontwikkeling. Ook de diverse Vlaams-Brusselse kabinetten hebben hun medewerking verleend. Eind mei 2003 is er dan het advies van de Raad van State gekomen, waarin wordt gesteld dat via de sectorale regelgeving kan worden gewerkt voor de toepassing in het Brussels hoofdstedelijk gewest.

Om ervoor te zorgen dat er een concretisering komt, is in december 2003 een samenwerkingsakkoord gesloten met de Brusselse Welzijnsraad. Het is de bedoeling dat zij de komende maanden een eerste concretisering geven van de mogelijke toepassing. Met het oog daarop zijn er inmiddels al twee vergaderingen geweest. Er wordt daarbij rekening gehouden met de bestaande actoren – waarbij de VGC, de Vlaamse schepenen en de partners zoals de Brusselse Welzijnsraad en het Seniorencentrum Brussel. Bij analoge invullingen van het Vlaams beleid in Brussel (de VGC als plaatsvervangend lokaal bestuur, de 22 antennes die door de gemeenschapscentra worden opgenomen enzovoort) zal zeker inspiratie kunnen worden gevonden.

Het zal echter nooit dezelfde formule kunnen zijn van die welke nu op cultureel gebied bestaat en die inderdaad vrij goed functioneert. Er kan niet zomaar worden gezegd dat er een balie bijkomt in de 22 gemeenschapscentra. Mensen met vragen rond culturele initiatieven kunnen immers niet op eenzelfde manier worden bediend als het gaat om vragen rond geestelijke gezondheidszorg, kinderopvang, enzovoort. Voor het opvangen van welzijnsvragen is een heel eigen werking nodig. Er zal dus een primeur nodig zijn om niet alleen cultuur en onderwijs, maar ook welzijn in Brussel te verankeren voor de Vlamingen.

Mevrouw Brigitte Grouwels vindt het een goede zaak dat er werk wordt gemaakt van het welzijnsbeleid in Brussel, maar blijft betreuren dat in dit ontwerp van decreet geen enkele hefboom zit om de lokale besturen de mogelijkheid te bieden om samen te werken met de Vlaamse Gemeenschap. Men blijft voorbijgaan aan de mogelijkheden die gemeenten en OCMW's hebben in Brussel. Voor gemeenten waar het gemeentebestuur en/of het OCMW weigeren iets te doen voor de Vlamingen, kan het VGC plaatsvervangend optreden en zal het door de minister geschetste netwerk nuttig kunnen werken. Er mag echter niet worden onderschat hoeveel financiële middelen er in Brussel via de lokale besturen naar de bevolking gaan, ook rond welzijnsbeleid. Vlaamse inwoners blijven daar nu vaak van verstoken. Door dit decreet open te trekken naar Brussel, met een gelijkaardige formule als die voor het lokaal cultuurbeleid, kan men een hand uitsteken naar de lokale besturen. Dat blijft ontbreken in dit ontwerp en het is broodnodig. De spreker hoopt dat men deze kans voor Brussel niet zal laten voorbijgaan.

Mevrouw Sonja Becq betreurt dat ze geen concreet antwoord heeft gekregen op haar vragen, onder

meer naar het waarom van de ruime definitie, naar de eindverantwoordelijkheid, de wijze waarop het privaat initiatief structureel wordt verankerd, het kostenplaatje, de coördinatie, de structuur van het sociaal huis en de relatie tussen dit decreet en de OCMW- en gemeenteregelgeving. Een bijkomende vraag betreft de regionale werking. De Centra Algemeen Welzijnswerk vragen zich af of dit allemaal in de lokale sociale beleidsplannen moet worden opgenomen en hoe die planningen op elkaar moeten worden afgestemd. In het verslagboek sociaal huis wordt wel vermeld dat het algemeen welzijnswerk moet gaan zoeken waar de grootste noden zijn, om in die gemeenten mee als ankerpunt te fungeren. Gaat men zo geen contradictie inbouwen in de regelgeving ?

De voorzitter zegt hierop dat de minister wel degelijk is ingegaan op de gestelde vragen. Bij de artikelsgewijze bespreking kan desgewenst nog altijd op bepaalde details worden ingegaan.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen en definities

Artikel 1

Artikel 1 wordt ongewijzigd aangenomen met 12 stemmen.

Artikel 2

Mevrouw Brigitte Grouwels en mevrouw Sonja Becq hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt artikel 2 te schrappen (am. nr. 1).

Volgens de indieners sluit dit artikel de Vlamingen in Brussel-Hoofdstad ten onrechte uit van het lokaal sociaal beleid, inclusief waar dit zuivere gemeenschapsbevoegdheden betreft. Het advies van de Raad van State maakt duidelijk dat dit niet noodzakelijk is indien men de Vlaamse Gemeenschapscommissie inschakelt in het beleid.

Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Artikel 2 wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen tegen 4.

Artikel 3

Mevrouw Sonja Becq herhaalt dat voor een omschrijving van lokaal sociaal beleid, gemakshalve wordt verwezen naar de artikelen 23 en 24 van de grondwet. De vraag blijft echter of er een duidelijke optie is om te kiezen voor bepaalde thema's. Gaan de lokale werkwinkels deel uitmaken van het sociaal huis of niet ? Dezelfde vraag moet worden gesteld voor de sociale huisvesting. Op welke manier zal onderwijs worden geïntegreerd in dit lokaal sociaal beleid ? Hoe zullen de verschillende andere bevoegdheden die in artikel 23 en 24 G.W. worden opgesomd, zoals het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu, in het lokaal sociaal beleid aan bod komen ? Op welke manier zullen daaromtrent opties worden geformuleerd in het lokaal sociaal beleidsplan ?

In 3° van dit artikel wordt aangegeven wat onder lokale actoren moet worden verstaan. Het gaat blijkbaar om overheden en organisaties die “lokaal acties” opzetten. Wat moet daaronder worden verstaan ? Kan bijvoorbeeld een groep of vzw die lokaal vluchtelingen steunt, inzamelingen doet voor armen, enzovoort als een lokale actie worden beschouwd ? Ook scholen zetten nogal eens acties op, bijvoorbeeld naar aanleiding van 11.11.11. Is het dit soort van acties dat wordt bedoeld en zijn dat de actoren waaraan men hier denkt ? In bevestigend geval, gaat het vaak om een grote groep mensen. Is dat de bedoeling ? Zo neen, waar gaat het dan wel om ?

Wat het punt 4° betreft, is het opmerkelijk dat de sector hier als een “aangelegenheid” wordt bestempeld. Correspondeert de hier gehanteerde definitie wel altijd met de tekst van het decreet ? In artikel 17 bijvoorbeeld is sprake van “na overleg met de sectoren” : met deze definitie komt dat dus neer op “na overleg met een aangelegenheid, bedoeld in artikel 4 t.e.m. 6 van de bijzondere wet”. Er mag worden aangenomen dat dit niet de bedoeling is.

Minister Adelheid Byttebier zegt m.b.t. de sociale grondrechten dat de regering via de uitvoeringsbesluiten gaat bepalen welke sectorale regelgevingen gevat worden. Op lokaal niveau kan worden beslist dat bijvoorbeeld de werkwinkel deel uitmaakt van het lokaal sociaal beleid, maar dat zal geen voorwaarde zijn om het kwaliteitslabel al dan niet toe te kennen. Als door lokale groepen sociale acties

worden opgezet, kunnen die bij het lokaal sociaal beleid worden betrokken. Zij zullen daar logischerwijze wel minder doorwegen dan bijvoorbeeld een CAW.

Wat de concrete vragen over bijvoorbeeld onderwijs en milieu en gezondheid betreft, dat is allemaal terug te brengen tot die sectorale regelgeving. Om een idee te hebben van wat het zou kunnen worden, kan in het verslagboek worden gelezen wat daarbij op lokaal vlak al is opgenomen. Voor wat het echt zal worden, moet worden gewacht op de uitvoeringsbesluiten bij dit kaderdecreet. De al opgedane ervaring zal daarbij ongetwijfeld nuttig zijn.

De definitie van de sector is hier om technische redenen vermeld. Het gaat om een analoge definitie met die van het kwaliteitsdecreet en de Raad van State heeft daar geen opmerkingen bij gemaakt.

Het is allerm minst zo dat de regering zichzelf een vrijbrief geeft voor decretale aanpassingen : dat moet via stemming in het parlement. Uitvoeringsbesluiten zijn uiteraard een andere zaak. In het tweede lid van artikel 16 wordt hier meer verduidelijking over gegeven.

Mevrouw Sonja Becq repliceert dat de regering zichzelf in artikel 16 een volmacht geeft om het decreet aan te passen : daartoe strekkende besluiten moeten bij decreet bekrachtigd worden. Tussen de parlementaire bevoegdheid om te bekrachtigen en die om iets te amenderen en goed- of af te keuren, is er een groot verschil. In het verslagboek heeft zijzelf geen voorbeelden gezien die betrekking hebben op onderwijs of leefmilieu. Zij had graag geweten hoe de minister dit ziet.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt 6° te vervangen door wat volgt : “6° sectorale regelgeving : de door de Vlaamse regering per sector vastgestelde regelgeving.” (am. nr. 2).

Mevrouw Sonja Becq zegt dat de sectorale regelgeving aanpassen kan als dat binnen de eigen bevoegdheden gebeurt. Dat impliceert dat decreten kunnen worden aangepast door het parlement en uitvoeringsbesluiten door de regering. Het kan echt niet de bedoeling zijn de uitvoerende macht te pas en te onpas te laten ingrijpen op decretale bepalingen. De normenhiërarchie is een rechtstatelijk gegeven dat niet mag worden uitgehold. De tech-

niek van de machtiging – die zeer uitzonderlijk mag worden toegepast – mag geen vrijbrief zijn voor een zekere gemakzucht in de genese van regelgeving.

Amendement nr. 2 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt een hoofdstuk Ibis, Lokaal sociaal overlegforum, bestaande uit artikel 3bis, in te voegen, luidend als volgt :

“HOOFDSTUK I bis

Lokaal sociaal overlegforum

Artikel 3bis

Het lokaal bestuur nodigt de lokale actoren uit om een lokaal sociaal overlegforum te vormen.” (am. nr. 3).

De indieners stellen dat het lokaal sociaal beleid een verantwoordelijkheid is van lokale besturen en lokale en regionale welzijnsactoren sensu lato en gebruikersorganisaties. Het overlegmodel biedt de meeste garantie voor een waardering en betrokkenheid van alle sociale organisaties. Het schept de meeste kansen om de vele sociale vragen en problemen goed te beantwoorden.

Amendement nr. 3 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Artikel 3 wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen, bij 4 onthoudingen.

HOOFDSTUK II

Planning

Artikel 4

Mevrouw Sonja Becq vraagt in verband met punt 4° naar de relatie tussen dit meerjarenplan en de wijze waarop een meerjarenplan wordt goedgekeurd en opgebouwd op grond van de OCMW-re-

gelgeving. Inzake 5° vraagt zij of de bevolking op gelijke voet wordt gesteld met de lokale actoren, waarvan de minister zo-even al stelde dat er binnen die groep gradaties kunnen zijn. Blijkbaar gaat het daar alleen om een beschrijving van de werkwijze en wordt niet gevraagd effectief te participeren, of is dat een verkeerde interpretatie ?

In verband met het derde lid van dit artikel, rijst opnieuw de vraag naar de relatie met de OCMW-regelgeving. Wat zal de inhoud zijn van het model van lokaal sociaal beleidsplan ? Als wordt gesteld dat een bijsturing van het beleid aanleiding kan geven tot een wijziging van het lokaal sociaal beleidsplan, over welk beleid gaat het dan ? Gaat het om het Vlaams beleid of over dat van het lokaal bestuur ? Als het om het lokaal beleid gaat, volstaat de toevoeging van het adjectief 'lokaal' om deze onduidelijkheid weg te nemen.

Minister Adelheid Byttebier zegt dat er bewust voor gekozen is dat de gemeente en het OCMW de trekkersrol vervullen. Zij moeten samen achter het plan staan, in een gelijkwaardige positie. Er is niet gekozen voor een forum, maar voor het werken met partners. Alle actoren worden betrokken bij het proces, maar zoals al gezegd zal dat niet altijd met hetzelfde gewicht zijn. Een specifieke actie van een groep jongeren bijvoorbeeld is iets anders dan de continue werking van een CAW. Het is logisch dat dit ook wordt vertaald in de inbreng bij het invullen van het lokaal sociaal beleid. Omdat voor een proces werd gekozen en niet voor een forum, wordt gevraagd in het beleidsplan te vermelden op welke manier het proces gelopen wordt.

De inhoud van het model kan op dit moment nog niet worden aangegeven, want de uitvoeringsbesluiten komen pas later. Zoals al vermeld, zal de praktijkervaring daarvoor als inspiratiebron worden gebruikt via een conceptnota.

Mevrouw Becq is het ermee eens dat er grote verschillen bestaan bij de lokale actoren. Zij vindt het wel jammer dat een zo ruime beschrijving wordt gehanteerd dat die diversiteit verloren gaat.

Als het beleidsplan achtereenvolgens wordt goedgekeurd door de raad voor algemeen welzijn en de gemeenteraad, kan de gemeenteraad het plan dan wijzigen zonder het OCMW daarin te kennen ? Primeert de OCMW-wet of dit decreet ? Die vraag is niet zonder belang als er tegenstrijdige bepalingen zijn.

De minister herhaalt dat gemeente en OCMW hier een gelijkwaardige rol hebben en eensgezindheid

moeten bereiken. Over de concrete invulling kan de raadgever van de minister van Binnenlandse Aangelegenheden enige toelichting verstrekken. Die minister is immers van nabij betrokken geweest bij het opstellen van dit ontwerp van decreet.

De heer Piet Van Schuylenbergh, raadgever van de minister van Binnenlandse Aangelegenheden, zegt dat wat in dit ontwerp staat rond het lokaal sociaal beleidsplan en de bepalingen van de OCMW-wet over de meerjarenplanning, twee fundamenteel verschillende zaken zijn. Zoals de minister al stelde, moeten gemeente en OCMW akkoord gaan over eenzelfde lokaal sociaal beleidsplan. Zolang er geen akkoord is, is er ook geen plan.

In de OCMW-wet is dat anders geregeld voor de meerjarenplanning. Die planning heeft vooral tot doel om ten aanzien van de gemeente duidelijk te maken wat de financiële engagementen zijn voor de betrokken periode. Het OCMW maakt die planning, legt die aan het overlegcomité voor, keurt ze nadien goed en legt ze voor aan de gemeenteraad, die het laatste woord heeft. Dat laatste is logisch omdat de financiële verantwoordelijkheid ook bij de gemeente ligt.

Op de vraag welke regelgeving voorrang heeft, moet dus worden geantwoord dat het om twee verschillende zaken gaat, zodat geen voorrang kan worden aangegeven. In het lokaal sociaal beleidsplan wordt afgesproken wat de komende legislatuur zal gebeuren inzake lokaal sociaal beleid. In de meerjarenplanning van het OCMW gaat het zeer specifiek over de activiteiten en de voorzieningen die door het OCMW zullen worden opgezet. Daar gaat het dus veel meer om een uitvoeringsplan, specifiek voor het OCMW.

-Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt in het eerste lid, 5° te vervangen door wat volgt : "5° een beschrijving van de wijze waarop het lokaal sociaal overlegforum werd opgericht, de wijze waarop rekening werd gehouden met de adviezen van het lokaal sociaal overlegforum bij de voorbereiding en de totstandkoming van het beleidsplan en de wijze waarop het lokaal sociaal overlegforum betrokken zal worden bij de uitvoering en de voortgang van het beleidsplan." (am. nr. 4).

De indieners verwijzen voor de verantwoording naar de toelichting bij amendement nr. 3.

Amendement nr. 4 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Dezelfde leden hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt na het eerste lid een nieuw lid in te voegen, dat luidt als volgt : “De Vlaamse administratie levert de informatie aan die nodig is voor het opmaken van de omgevingsanalyse, bedoeld in het eerste lid, 1°.” (am. nr. 5)

De indieners stellen dat de Vlaamse administratie mee input moet geven voor de omgevingsanalyse van het lokaal sociaal beleidsplan. Lokale besturen moeten vaak cijfers doorgeven aan de Vlaamse administratie, zonder enige return. Lokale besturen moet daarom cijfers kunnen opvragen bij de Vlaamse administratie om hun omgevingsanalyse te kunnen stofferen. Dit amendement strekt er aldus toe de kwaliteit en efficiëntie van het planingsproces te bevorderen.

Amendement nr. 5 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2, bij 2 onthoudingen.

De heer Koen Helsen, mevrouw Ann De Martelaer en de heren Carlo Daelman en Jan Roegiers hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt het tweede lid te vervangen door wat volgt : “Het beleidsplan wordt voor 31 december van het eerste jaar van een nieuwe legislatuur goedgekeurd en beslaat een periode van zes jaar, met een tussentijdse evaluatie en bijsturing na drie jaar. De tussentijdse evaluatie gebeurt aan de hand van een sociale conjunctuurbarometer. De Vlaamse regering bepaalt het model van de sociale conjunctuurbarometer en stelt jaarlijks de gegevens ter beschikking aan de lokale besturen.” (am. nr. 6).

De indieners stellen dat het beleidsplan de missie en de acties omschrijft die nodig zijn om die missie te realiseren. Het is uiteraard van belang na te gaan of men de missie haalt, welke acties reeds zijn uitgevoerd en welke niet, en welk effect die acties op het terrein hebben. Daarom stellen de indieners een driejaarlijkse evaluatie voor met de mogelijkheid om bij te sturen. Die evaluatie gebeurt aan de hand van een sociale conjunctuurbarometer. Daarvoor zullen een aantal parameters worden gebruikt, zoals bijvoorbeeld het aantal werklozen, het aantal leefloners, enzovoort.

Amendement nr. 6 wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 4 onthoudingen.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van

Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels dienden een amendement in dat ertoe strekt het derde lid te vervangen door wat volgt : “Na advies van het lokaal sociaal overlegforum wordt het beleidsplan achtereenvolgens goedgekeurd door de raad voor maatschappelijk welzijn en de gemeenteraad en onmiddellijk na goedkeuring ter kennisgeving aan de Vlaamse regering bezorgd.” (am. nr. 7).

De indieners verwijzen voor de toelichting naar de verantwoording bij amendement nr. 3.

Amendement nr. 7 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

De heer Koen Helsen, mevrouw Ann De Martelaer en de heren Carlo Daelman en Jan Roegiers hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt het vierde lid te vervangen door wat volgt : “De Vlaamse regering bepaalt het model van het lokaal sociaal beleidsplan en bepaalt welke beleidsplannen door het beleidsplan ‘lokaal sociaal beleid’ geheel of gedeeltelijk worden vervangen.” (am. nr. 8).

De indieners van dit amendement wijzen erop dat het opstellen van beleidsplannen een belangrijke belasting is voor gemeenten, zeker voor kleinere gemeenten. De bedoeling van het sociaal lokaal beleidsplan moet zijn dat andere beleidsplannen die verplicht zijn opgelegd door de Vlaamse regering, zoals het lokaal beleidsplan buitenschoolse kinderopvang, geheel of gedeeltelijk vervangen. Op die manier moet de planlast verlagen zonder dat de gemeente ontslagen wordt van de opdracht een toekomstgerichte visie te ontwikkelen.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Ilse Van Eetvelde dienen een subamendement in op amendement nr. 8 dat ertoe strekt na het woord “beleidsplannen” de woorden “van het lokale bestuur” in te voegen (am. nr. 9).

Mevrouw Becq beklemtoont dat met dit amendement wordt beoogd duidelijk aan te geven dat het expliciet de bedoeling is om de planlast voor de lokale besturen te verlagen. In de tekst van amendement nr. 8 is dat onvoldoende duidelijk.

Subamendement nr. 9 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Amendement nr. 8 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 2.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Ilse Van Eetvelde hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt het vijfde lid te vervangen door wat volgt : “De Vlaamse regering moet zo snel mogelijk op de hoogte worden gesteld van de wijzigingen aan het beleidsplan naar aanleiding van een bijsturing van het lokaal sociaal beleid.” (am. nr. 10).

Het amendement strekt ertoe de verwarring weg te werken die kan ontstaan door het gebruik van de woorden “een bijsturing van het beleid” in de oorspronkelijke tekst van dit lid. Het is immers niet duidelijk welk beleid wordt beoogd. De memorie van toelichting laat na hierover verheldering te verschaffen.

Amendement nr. 10 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Het geamendeerd artikel 4 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2, bij 2 onthoudingen.

Artikel 5

Mevrouw Sonja Becq vraagt of voor de bespreking in plenaire vergadering een overzicht kan worden bezorgd van de beleidsplannen die lokale besturen en actoren moeten opstellen. In dit artikel is sprake van ‘lokale besturen’ en ‘actoren’. Gaat het ook om de lokale actoren ?

De minister antwoordt dat het wel degelijk om de lokale actoren gaat. Een lijst met de belangrijkste beleidsplannen zal worden bezorgd.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt op de vierde regel, voor het woord “actoren”, het woord “lokale” in te voegen (am. nr. 11).

Mevrouw Becq zegt dat het hier om een legistische verduidelijking gaat. Het is beter uitdrukkelijk aan te geven dat “lokale” van “lokale besturen” ook slaat op lokale actoren.

Amendement nr. 11 wordt aangenomen met 10 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Het aldus geamendeerd artikel 5 wordt aangenomen met 12 stemmen.

HOOFDSTUK III

Coördinatie

Artikel 6

Mevrouw Sonja Becq zegt dat coördinatie een dermate ruim begrip is, dat de vraag blijft om dat nader te omschrijven, ook in de regelgeving zelf. Er is een verschil tussen samenwerken en het stimuleren van netwerken. Men zou in het kader van de coördinatie ook de programmatie kunnen meenemen. Is dat al dan niet de bedoeling ? Het gaat hier om een heel belangrijke aangelegenheid, maar de opstellers van dit ontwerp houden het bij twee korte weinigzeggende zinnen.

Artikel 62 van de OCMW-wet van 8 juli 1976 stelt : “Het (OCMW) kan aan de instellingen en diensten die binnen het ambtsgebied van het centrum een sociale activiteit of specifieke activiteiten uitoefenen, voorstellen om gezamenlijk een of meer comités in te stellen waarin het centrum en die instellingen en diensten hun werkzaamheden kunnen coördineren en overleg plegen over de individuele of collectieve behoeften en de middelen om daarin te voorzien.”

Zowel in het voorliggend ontwerp als in de OCMW-wet, gaat het dus om coördinatie over dezelfde materie. De bijzondere wet tot hervorming van de instellingen kent het beleid inzake welzijn weliswaar toe aan de Vlaamse Gemeenschap, maar één van de uitzonderingen is de coördinatie waar het hier om gaat. De vraag is dus of artikel 62 van de OCMW-wet geldt, dan wel het decreet. Is daarover legistiek advies gevraagd ? Zo neen, dan zou deze commissie dat alsnog moeten doen.

De minister wijst erop dat in de memorie van toelichting, onder punt 2.3, de diverse mogelijkheden voor de coördinatie worden geschetst. De aard van de coördinatie hangt uiteraard af van de sector waar het om gaat. Voor de vraag in verband met de OCMW-wet, verwijst de minister naar de raadgever van minister Van Grembergen.

De heer Piet Van Schuylenbergh zegt dat de Raad van State, die altijd strikt toekijkt op de bevoegdheidskwestie, niet op een mogelijk bevoegdheidsprobleem heeft gewezen. Het bewuste artikel 62 van de OCMW-wet is in de praktijk vaak een lege doos, behalve als het gaat om overleg of coördinatie op cliëntniveau, over concrete dossiers van cliënten dus.

In het voorliggend geval gaat het evenwel hoofdzakelijk om overleg op beleidsniveau. Zoals de minister al stelde, wordt in de memorie van toelichting verwezen naar verschillende mogelijke vormen en gradaties van coördinatie, afhankelijk van de sector. Het gaat daar duidelijk om het beleid en meer bepaald de richting die men uitwil met het lokaal sociaal beleid. Er is dus geen tegenstelling tussen beide bepalingen, want het gaat om twee duidelijk verschillende zaken. Artikel 62 van de OCMW-wet wordt ook niet onbewust impliciet opgeheven door deze decretale bepaling. Het positieve van dit artikel over de coördinatie is precies dat nu instrumenten worden gecreëerd om de coördinatie op beleidsniveau echt aan te pakken. Met artikel 62 van de OCMW-wet was dat niet het geval.

Mevrouw Becq herhaalt dat in dat artikel onder meer sprake is van de collectieve behoeften. Dan gaat het toch om dezelfde aangelegenheden als bij het lokaal sociaal beleid? Zelfs al dat in de praktijk niet zo wordt toegepast, is er dan toch nog een legistiek probleem. Het zou toch geen goede zaak zijn als naderhand zou blijken dat de Vlaamse Gemeenschap met de bewuste bepaling buiten haar bevoegdheid is getreden.

De heer Piet Van Schuylenbergh onderstreept dat het al een hele geruststelling is dat de Raad van State daar geen opmerking over gemaakt heeft. Dat sluit in theorie weliswaar niet uit dat de federale overheid in de toekomst een procedure bij het Arbitragehof inleidt wegens vermeende bevoegdheidsoverschrijding, maar de kans daarop lijkt zeer klein.

Mevrouw Becq zegt dat juist door de grote diversiteit, die inderdaad vrij uitvoerig wordt toegelicht, niet alle sectoren weten waar ze aan toe zijn. Er zijn niet alleen verschillen naargelang van de sector, maar bovendien geeft de Vlaamse regering zichzelf volmacht om in elke sector in te grijpen om de regelgeving aan te passen. Daarom zou het toch goed zijn om aan te geven welke richting men hier uitwil. Overigens heeft ook de Raad van State bedenkingen bij de soms ruime bewoordingen en de verwarring waartoe dat mogelijk kan leiden. Daarom vraagt de spreker dat het lokaal bestuur bij de coördinatie van het lokaal sociaal beleid, ook rekening zou houden met de adviezen van het lokaal sociaal overlegforum.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en

mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt in het vijfde lid de eerste zin te schrappen en de tweede zin aan te vullen, met wat volgt :

“Het lokaal bestuur coördineert het lokaal sociaal beleid, rekening houdende met de adviezen van het lokaal sociaal overlegforum. De Vlaamse administratie verschaft de lokale besturen en het lokaal sociaal overlegforum de informatie die vereist is om de opdracht, zoals bedoeld in het eerste lid, te vervullen.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels.” (am. nr. 12).

De indieners stellen dat dit amendement artikel 6 van het ontwerp op drie punten wijzigt :

- de coördinatieopdracht van het lokaal bestuur, zijnde gemeente én OCMW, is vaag en wordt niet geconcretiseerd. De indieners willen hieraan tegemoetkomen door het lokaal bestuur hierbij ondersteuning te laten vinden middels adviezen van het lokaal sociaal overlegforum ;
- om de lokale besturen in te staat te stellen hun coördinerende rol op te nemen, is het noodzakelijk dat zij daartoe over de nodige informatie beschikken van de Vlaamse overheid. Ook de lokale sociale overlegfora dienen over deze informatie te beschikken, willen zij hun adviesfunctie kunnen vervullen ;
- een legistieke wijziging : artikel 7, een uitvoeringsclausule voor de Vlaamse regering, wordt geïntegreerd in artikel 6. Een uitvoeringsclausule in een apart artikel zonder duidelijke verwijzing ('in dit verband') naar een algemene decretale bepaling loopt legistiek mank.

Amendement nr. 12 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Artikel 6 wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen tegen 2, bij 2 onthoudingen.

Artikel 7

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amende-

ment ingediend dat ertoe strekt dit artikel te schrappen (am. nr. 13)

Voor de verantwoording verwijzen de indieners naar amendement nr. 12.

Amendement nr. 13 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Artikel 7 wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen tegen 4.

HOOFDSTUK IV

Sociaal Huis

Artikel 8

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt artikel 8 te schrappen. (am. nr. 14)

Mevrouw Sonja Becq zegt dat dit eigenlijk een filosofisch artikel is, zonder consequenties. Vanuit legistiek oogpunt is dat niet correct.

Een goede regelgeving veronderstelt onder meer een scheiding tussen ratio legis en normatieve bepalingen. De ratio legis van een ontwerp van decreet moet opgenomen worden in de memorie van toelichting. Het ontwerp geeft niet aan welke normatieve draagwijdte verbonden moet worden aan artikel 8 : wat zijn de rechtsgevolgen wanneer het lokaal sociaal beleid niet gericht is op een maximale toegankelijkheid van de dienstverlening voor elke burger en een optimaal bereik van de beoogde doelgroep in het kader van het lokaal sociaal beleid zoals omschreven in artikel 3, 1° ?

Bijkomend geldt dat een algemene doelstelling a fortiori zeker niet thuishoort in een hoofdstuk IV. Het is bovendien verre van duidelijk wat wordt bedoeld met 'de beoogde doelgroep'.

Amendement nr. 14 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Artikel 8 wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen tegen 2, bij 2 onthoudingen.

Artikel 9

De heer André Denys merkt op dat, vanuit legistiek oogpunt gezien, het gebruik van een term als 'minimaal' beter wordt vermeden. Een dergelijk begrip laat immers ruimte voor interpretatie.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt dit artikel te vervangen door :

“Artikel 9

Het lokaal bestuur realiseert een Sociaal Huis, dat minimaal een loket- en doorverwijsfunctie heeft.”. (am. nr.15)

Mevrouw Sonja Becq zegt dat dit legistiek amendement voortvloeit uit amendement nr. 14. Aangezien dat amendement is verworpen, wordt amendement nr. 15 ingetrokken.

De vraag blijft wel hoe kan worden vermeden dat de keuze voor een reëel gebouw de prioriteit wordt. Onder meer de VVSG pleitte er voor vooral de toegankelijkheid en drempelverlaging te beklemtonen en schoof niet meteen de optie van het sociaal huis naar voor. In dat licht is het jammer dat hier alleen het sociaal huis wordt vermeld in verband met de toegankelijkheid. Op welke manier kan dit artikel worden gelezen zodanig dat het niet om één centraal sociaal huis gaat ? Nogal wat lokale besturen werken momenteel gedecentraliseerd en vragen zich af of dat in de toekomst nog zal kunnen met dit artikel.

De heer Koen Helsen, mevrouw Ann De Martelaer en de heren Carlo Daelman en Jan Roegiers hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt op de derde regel, na het woord “een”, het woord “informatie-,” in te voegen. (am. nr. 16)

De heer Koen Helsen stelt dat indien het Sociaal Huis de toegang tot de dienstverlening wil vergemakkelijken, het ook informatie moet bieden over de verschillende opvang- en hulpmogelijkheden en de plaatsen waar men die kan bekomen zonder onmiddellijk te moeten vervallen in een doorverwijzing. Niet elk probleem is immers complex.

Amendement nr. 16 wordt aangenomen met 12 stemmen.

Het aldus geamendeerd artikel 9 wordt aangenomen met 12 stemmen.

Artikel 10

Mevrouw Sonja Becq vraagt wie het personeel van het sociaal huis zal rekruteren.

De heer Piet Van Schuylenbergh antwoordt namens de minister dat het sociaal huis een soort van gemeenschappelijk loket van gemeente en OCMW wordt. Bijgevolg is het perfect mogelijk dat zowel de gemeente als het OCMW daarvoor personeel ter beschikking stelt. Die mensen zijn nu al in dienst en blijven personeelsleden van gemeente c.q. OCMW. Hun statuut en dat van eventuele nieuwe personeelsleden, is het statuut van de gemeente of het OCMW.

Mevrouw Becq constateert dat het theoretisch dus mogelijk is dat gemeente en OCMW beslissen een vzw sociaal huis op te zetten, met onder meer een eigen personeelsstatuut. De vrees dat iets dergelijks mogelijk is, leeft blijkbaar vooral bij de OCMW's.

De heer Van Schuylenbergh antwoordt dat dit strikt juridisch zou kunnen, maar dat het zeer de vraag is of dit wenselijk is. In een dergelijk geval wordt naast de gemeente en het OCMW immers een derde pijler gecreëerd, terwijl het precies de bedoeling was naar integratie te gaan. Dit decreet heeft de ambitie niet om dat te verbieden, maar nog veel minder heeft het de ambitie om dat aan te moedigen.

De heer Koen Helsen, mevrouw Ann De Martelaer en de heren Carlo Daelman en Jan Roegiers hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt voor het eerste lid een lid in te voegen, dat luidt als volgt :

“Het Sociaal Huis heeft de opdracht zo ruim mogelijk informatie te verstrekken over onder meer de mogelijke opvang- en hulpvormen en bestaande voorzieningen, die opvang en hulp aanbieden op het lokale en regionale niveau.” (am. nr. 17)

De heer Koen Helsen stelt dat indien het sociaal huis de toegang tot de dienstverlening wil vergemakkelijken, het ook informatie moet bieden over de verschillende opvang- en hulpmogelijkheden en de plaatsen waar men die kan bekomen zonder onmiddellijk te moeten vervallen in een doorverwijzing.

Amendement nr. 17 wordt aangenomen met 12 stemmen.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt in het eerste lid, op de derde regel, na het woord “loket”, de woorden “, desgevallend gedecentraliseerd,” in te voegen. (am. nr. 18)

De indieners stellen dat het in stedelijke contexten aangewezen is om het vage concept van het sociaal huis, voor zover het zou gaan om één infrastructuureel gegeven, op meerdere locaties vertegenwoordigd te hebben. Ze verwijzen hier naar het advies van de Raad van State.

Amendement nr. 18 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2, bij 2 onthoudingen.

Mevrouw Hilde De Lobel zegt dat de VVSG terecht heeft opgemerkt dat in grote steden vaak gedecentraliseerd wordt gewerkt met districtsraden, zodat het mogelijk zou zijn per districtsraad een loket te hebben. De aanwezige vertegenwoordigers van het Vlaams Blok hebben dit amendement echter niet gesteund, omdat het artikel in zijn huidige vorm dat niet verbiedt. Als men dat toch wil invoeren, moet dat in duidelijker bewoordingen gebeuren dan het vage ‘desgevallend gedecentraliseerd’. Dit amendement draagt niet bij tot de duidelijkheid van de tekst.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt aan het tweede lid de volgende zin toe te voegen :

“De samenwerking wordt in een protocol tussen de lokale actoren en het lokaal bestuur vastgelegd”. (am. nr. 19)

Mevrouw Becq zegt dat dit amendement de samenwerking inzake doorverwijzing een formele basis wil geven door het instrument van het protocol.

Amendement nr. 19 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2, bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerd artikel 10 wordt aangenomen met 10 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Artikel 11

Mevrouw Sonja Becq vraagt of het kwaliteitsdecreet van toepassing is op dit decreet en de werking van het OCMW. Is dat decreet van toepassing op het sociaal huis als dusdanig ?

Minister Adelheid Byttebier zegt dat het kwaliteitsdecreet een inspiratiebron is geweest voor formuleren, afbakening van begrippen, en dergelijke. Strikt genomen is het niet van toepassing op het OCMW of het sociaal huis, maar het voorliggend decreet situeert zich wel volledig in dezelfde geest.

Mevrouw Becq meent dat het kwaliteitsdecreet wel van toepassing is op dienstverlenende organisaties die door het OCMW worden opgericht. Men zou het kwaliteitsdecreet kunnen aanpassen door het ook van toepassing te maken op het sociaal huis. Op die manier zou er in elk geval eenvormigheid zijn en dezelfde criteria en werkwijze. Is dat overwogen of is dat juridisch niet mogelijk ? Op die manier zou de vrees die blijkbaar toch bestaat rond het kwaliteitslabel kunnen worden weggenomen.

De minister zegt dat voor een kwaliteitslabel werd gekozen, vergelijkbaar met bijvoorbeeld ISO 2000. Dat betekent dat niet werd gekozen voor erkenningsvoorwaarden en voor één model. Net de begrippen erkenning en erkenningsvoorwaarden komen voor in het kwaliteitsdecreet. Het kwaliteitsdecreet bevindt zich zeker op dezelfde lijn als het voorliggend ontwerp, maar het zal niet op het sociaal huis als dusdanig van toepassing zijn. Op de vraag van mevrouw Becq of wordt overwogen nog andere voorwaarden in te bouwen dan de principes van het kwaliteitsdecreet, antwoordt zij dat dit voorlopig niet het geval is.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt dit artikel te schrappen. (am. nr. 20)

Mevrouw Sonja Becq beklemtoont dat kwaliteitslabeling hier betuttelend is en afbreuk doet aan de wellicht in het ontwerp beoogde responsabilisering van de lokale besturen. Het toekennen van een dergelijk label zou een onderscheid maken tussen gemeenten met én zonder label. Dit is niet wenselijk, te meer omdat de financiering van de Sociale Huizen zeker geen grond vindt in het ontwerp van decreet.

Mevrouw Hilde De Lobel, de heer Felix Strackx en mevrouw Niki De Gryze hebben een amendement ingediend dat er eveneens toe strekt dit artikel te schrappen. (am. nr. 21)

Mevrouw Hilde De Lobel zegt dat het Vlaams Blok zich kan aansluiten bij de argumentatie van het amendement van CD&V. Bovendien is het zo dat ieder sociaal huis bij elk lokaal bestuur kwaliteitsvolle dienstverlening aan de burger moet bieden. Het is de taak van de toezichhoudende overheid daarop toe te zien, zoals ze steeds moet waken over een correcte en kwaliteitsvolle toepassing van haar decreten en richtlijnen.

Met het toekennen van een kwaliteitslabel wordt een verkeerd signaal gegeven dat lokale besturen, mits af te zien van het prestigieuze label, zouden kunnen volstaan met het inrichten van een sociaal huis dat onvoldoende kwaliteitsnormen biedt, en daarmee dan toch aan hun decretale verplichtingen zouden hebben voldaan.

In dit zeer vage decreet is dit een van de weinige concrete zaken, maar deze bepaling leidt tot gevolgen die niet wenselijk zijn.

Amendement nr. 20 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

De voorzitter wijst erop dat amendement nr. 21 eveneens strekt tot de schrapping van dit artikel en derhalve zonder voorwerp is.

De heer Koen Helsen, mevrouw Ann De Martelaer en de heren Carlo Daelman en Jan Roegiers hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt in het tweede lid, op de derde regel, na het woord “dienstverlening”, de woorden “en de organisatie van een cliëntopvolgingssysteem dat binnen het Sociaal Huis wordt gehanteerd” in te voegen. (am. nr. 22)

De heer Koen Helsen zegt dat mensen die zich aanmelden bij een OCMW, zich vaak ergeren aan het feit dat zij telkens opnieuw hun verhaal met problemen moeten vertellen, bij elke dienst waar zij zich aanmelden voor hulp. Dit is een belangrijke belemmering voor een vlotte toegang tot dienstverlening. Om dat te verhelpen is het nodig met een cliëntopvolgingssysteem te werken. Met dit amendement wordt aan de Vlaamse overheid de opdracht gegeven om een uniform systeem te ontwikkelen.

Amendement nr. 22 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2, bij 2 onthoudingen.

Het aldus geamendeerd artikel 11 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 4.

HOOFDSTUK IV bis

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt een hoofdstuk IV bis in te voegen, dat luidt als volgt :

“HOOFDSTUK IV bis

Het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad

Artikel 11bis

In het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad kunnen de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de gemeenten of een samenwerkingsverband van gemeenten een lokaal sociaal beleidsplan indienen.

Artikel 11ter

Het lokaal sociaal beleidsplan van de gemeenten of van het samenwerkingsverband van gemeenten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad integreert ook de werking van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en is afgestemd op het lokaal sociaal beleidsplan van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Artikel 11quater

De realisatie van een Sociaal Huis kan in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad gebeuren door zowel de Vlaamse Gemeenschapscommissie als de gemeenten of een samenwerkingsverband van gemeenten.

Indien een gemeente of een samenwerkingsverband van gemeenten een Sociaal Huis realiseert wordt hiervoor een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Artikel 11quinquies

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels voor de uitvoering van de artikelen 11ter tot en met 11quater en sluit terzake een convenant af met de Vlaamse Gemeenschapscommissie.” (am.nr. 23)

Mevrouw Sonja Becq zegt dat dit bijkomend hoofdstuk het mogelijk maakt het lokaal sociaal beleid maximaal en op soepele wijze toepasbaar te maken in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, overeenkomstig het advies van de Raad van State.

Amendement nr. 23 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

HOOFDSTUK V

Samenwerking

Artikel 12

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt dit artikel te schrappen. (am. nr. 24)

Mevrouw Becq stelt dat de protocolverplichting, wars van een vrijwillig aangegane samenwerking, een bepaling is die afbreuk doet aan de vermoedelijke strekking van het ontwerp van decreet, de responsabilisering van de lokale besturen in het licht van het kerntakendebat. De doelstelling van samenwerking op het vlak van het lokaal sociaal beleid kan op een minder betuttelende en dirigistische wijze gehaald worden via het lokaal sociaal overlegforum, via een adviesraad zoals die blijkbaar wel belangrijk wordt geacht voor milieuaangelegenheden, maar niet voor sociale aangelegenheden. Er zijn dus voldoende manieren om de gewenste samenwerking te organiseren, zodat dit artikel overbodig is.

Minister Byttebier zegt hierop dat een forum een mogelijke keuze is. Hier werd bewust gekozen voor het organiseren van een procesmatig verloop samen met de betrokkenen.

Mevrouw Becq repliceert dat ook een forum, dat een overlegorgaan is, procesmatig kan werken.

Amendement nr. 24 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Artikel 12 wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen tegen 4.

HOOFDSTUK VI

Ondersteuning

Mevrouw Becq merkt op dat bij de algemene bespreking geen antwoord werd gegeven op haar vraag naar de meerkosten van dit decreet. Voor de ondersteuning wordt verwezen naar de cel lokaal sociaal beleid en daar moeten de gemeenten het blijkbaar mee stellen. Werd een berekening gemaakt van de meerkosten voor de gemeenten en werd daarvoor in financiële ruimte voorzien ?

Minister Byttebier zegt dat er bij de algemene bespreking al op werd gewezen dat er ook een planlastvermindering kan zijn. Er zijn ook bijkomende taken, maar het gaat hoe dan ook zeker niet alleen om meerkosten. In welke richting de balans zal overhellen zal in de praktijk moeten blijken. Momenteel wordt het methodisch proces met uitwisseling van ervaring, organiseren van bezoeken en studiedagen, enzovoort, gefinancierd. Daarvoor is 654.000 euro uitgetrokken. In de toekomst kan een en ander zo nodig verder worden uitgebouwd. Op de vraag van mevrouw Becq of aan het kwaliteitslabel geen prijskaartje hangt, antwoordt zij dat dit op dit ogenblik niet het geval is.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt het opschrift van het hoofdstuk te vervangen door “Ondersteuning en subsidiëring”. (am. nr. 25)

Mevrouw Becq beklemtoont dat de responsabilisering van de partners bij het lokaal sociaal beleid niet enkel immateriële ondersteuning impliceert, maar ook afdoende subsidiëring om de ruime opdrachten vervat in het ontwerp van decreet te kunnen realiseren.

Amendement nr. 25 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Artikel 13

Mevrouw Hilde De Lobel, de heer Felix Strackx en mevrouw Niki De Gryze hebben een amendement ingediend dat er toe strekt in het eerste lid, op de derde regel, de woorden “en erkende voorzieningen” te schrappen. (am. nr. 26)

Mevrouw De Lobel merkt op dat het decreet het initiatief en de coördinatie voor het lokaal sociaal beleid uitsluitend bij het lokaal bestuur legt, zoals blijkt uit artikel 6. Het is dan ook logisch dat ondersteuning voor activiteiten in uitvoering van dit decreet voorbehouden blijven voor die lokale besturen en dat de ‘erkende voorzieningen’ ondersteund worden op basis van de activiteiten waarvoor zij door de Vlaamse Gemeenschap op basis van de sectorale regelgeving erkend zijn.

Dit neemt niet weg dat als erkende voorzieningen onder sturing van een lokaal bestuur meestappen in een project, daarvoor wel subsidies moeten kunnen krijgen. Daarom wordt niet voorgesteld om ook in artikel 14 ‘erkende voorzieningen’ te schrappen.

Minister Adelheid Byttebier vestigt er de aandacht op dat in dat artikel duidelijk wordt gestipuleerd : “voor de uitvoering van activiteiten conform de bepalingen van dit decreet.”.

Mevrouw De Lobel zegt dat het bij de indieners van het amendement vooral gaat om het verschil tussen de artikelen 13 en 14. Zij zijn van oordeel dat die activiteiten door de lokale besturen moeten worden aangestuurd.

Amendement nr. 26 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt in het eerste lid, op de tweede regel, na het woord “verlenen” de woorden “en subsidies toekennen” toe te voegen. (am. nr. 27)

Mevrouw Becq zegt dat dit amendement in de lijn ligt van amendement nr. 25 en verwijst naar de verantwoording daarbij.

Amendement nr. 27 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt aan het tweede lid de woorden “en de subsidiëring” toe te voegen. (am. nr. 28)

Mevrouw Becq verwijst ook hier naar de verantwoording bij amendement nr. 25.

Amendement nr. 28 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Artikel 13 wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen, bij 4 onthoudingen.

Artikel 14

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt in het eerste lid na “ondersteuning” toe te voegen “en de subsidiëring”. (am. nr. 29)

Mevrouw Sonja Becq zegt dat ook dit amendement aansluit bij amendement nr. 25.

Amendement nr. 29 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Artikel 14 wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen, bij 4 onthoudingen.

Artikel 15

Artikel 15 wordt zonder opmerkingen ongewijzigd aangenomen met 12 stemmen.

HOOFDSTUK VII

Slotbepalingen

Artikel 16

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en

mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt in het eerste lid, op de tweede regel, het woord “sector” te vervangen door de woorden “sectorale partners”. (am. nr. 30)

Mevrouw Becq wijst erop dat sector in artikel 3, 4° wordt gedefinieerd als “een aangelegenheid, bedoeld in de artikelen 4 tot en met 6 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen”. Het is niet aannemelijk dat de invulling in artikel 16, eerste lid, moet gebeuren in overleg met ‘aangelegenheden’ (bevoegdheidsdomeinen), opgenomen in de bijzondere wet tot hervorming der instellingen. Daarom wordt voorgesteld sector te vervangen door ‘sectorale partners’.

De spreker zegt dat het hier dus om een legistiek amendement gaat. Zij doet daarom een oproep aan collega André Denys, die naar aanleiding van de stemming over artikel 9 ook een legistieke bedenking formuleerde.

De heer Koen Helsen zegt dat de heer Denys het volste vertrouwen heeft in de collega’s die de bespreking hebben gevolgd.

De heer Denys merkt op dat hij de toelichting van de amendementen niet aanwezig was. Met dat voor ogen, heeft hij inderdaad vertrouwen in de collega’s van zijn fractie.

Amendement nr. 30 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2, bij 2 onthoudingen.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt het tweede lid te schrappen. (am. nr. 31)

Mevrouw Sonja Becq onderstreept dat de decretale bevoegdheid bij het parlement moet blijven berusten. Decreten kunnen maar worden gewijzigd door het parlement en niet door de regering.

Amendement nr. 31 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4.

Artikel 16 wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen, bij 4 onthoudingen.

Artikel 17

-Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt op de derde regel, het woord “sectoren” te vervangen door “sectorale partners”. (am. nr. 32)

Mevrouw Becq verwijst naar de verantwoording bij amendement nr. 30.

Amendement nr. 32 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2, bij 2 onthoudingen.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Brigitte Grouwels hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt op de vierde en vijfde regel, de woorden “artikel 4, vierde lid en artikel 11, tweede lid” te vervangen door de woorden “artikel 4, vierde lid, artikel 11, artikel 13, tweede lid, en artikel 14, derde lid”. (am. nr. 33)

Mevrouw Becq merkt hierbij op dat het wenselijk is dat ook overleg wordt gehouden over de concrete invulling van artikel 13, tweede lid, en artikel 14, derde lid van het ontwerp, over de ondersteuning en de projectsubsidies.

Amendement nr. 33 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2, bij 2 onthoudingen.

Artikel 17 wordt ongewijzigd aangenomen met 10 stemmen tegen 2.

Artikel 18

Artikel 18 wordt ongewijzigd aangenomen met 10 stemmen tegen 2.

Artikel 19

Artikel 19 wordt ongewijzigd aangenomen met 12 stemmen.

Artikel 20

Artikel 20 wordt ongewijzigd aangenomen met 12 stemmen.

IV. STEMMING OVER HET GEHEEL

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 4 onthoudingen.

De verslaggevers,

Sonja BECQ
Carlo DAELMAN

De voorzitter,

Koen HELSEN

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**HOOFDSTUK I****Algemene bepalingen en definities****Artikel 1**

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewest-aangelegenheid.

Artikel 2

Dit decreet is niet van toepassing op de gemeenten, gelegen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Artikel 3

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° lokaal sociaal beleid : het geheel van de beleidsbepaling en acties van lokaal bestuur en de acties van lokale actoren, met het oog op het garanderen van de toegang van elke burger tot de rechten, vastgelegd in artikel 23 en artikel 24, § 3, van de Grondwet ;
- 2° lokaal bestuur : gemeente en openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ;
- 3° lokale actoren : alle overheden en particuliere organisaties die lokaal acties opzetten ten behoeve van burgers van wie de rechten, vastgelegd in artikel 23 en artikel 24, § 3, van de Grondwet in het gedrang zijn of dreigen te komen ;
- 4° sector : een aangelegenheid, bedoeld in artikelen 4 tot en met 6 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen ;
- 5° erkende voorziening : lokale actor die door de Vlaamse Gemeenschap op basis van de sectorale regelgeving erkend is ;
- 6° sectorale regelgeving : de door de Vlaamse Gemeenschap per sector bij decreet en haar uitvoeringsbesluiten vastgestelde regelgeving.

HOOFDSTUK II**Planning****Artikel 4**

Het lokaal bestuur maakt één lokaal sociaal beleidsplan dat minstens de volgende elementen bevat :

- 1° een omgevingsanalyse ;
- 2° een geïntegreerde visie op het lokaal sociaal beleid ;
- 3° een meerjarenplan met betrekking tot de gewenste acties en inzet van lokale middelen ;
- 4° de taakverdeling en werkafspraken tussen de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn met betrekking tot de uitvoering van het meerjarenplan en de coördinerende rol van het lokaal bestuur zoals omschreven in artikel 6 en artikel 7 ;
- 5° een beschrijving van de wijze waarop de bevolking en lokale actoren bij de voorbereiding van het beleidsplan betrokken werden en bij de uitvoering en de voortgang van het beleidsplan en van het lokaal sociaal beleid zullen betrokken worden.

Het beleidsplan wordt voor 31 december van het eerste jaar van een nieuwe legislatuur goedgekeurd en beslaat een periode van zes jaar, met een tussentijdse evaluatie en bijsturing na drie jaar. De tussentijdse evaluatie gebeurt aan de hand van een sociale conjunctuurbarometer. De Vlaamse regering bepaalt het model van de sociale conjunctuurbarometer en stelt jaarlijks de gegevens ter beschikking aan de lokale besturen.

Het beleidsplan wordt achtereenvolgens goedgekeurd door de raad voor maatschappelijk welzijn en de gemeenteraad en onmiddellijk na goedkeuring ter kennisgeving aan de Vlaamse regering bezorgd.

De Vlaamse regering bepaalt het model van het lokaal sociaal beleidsplan en bepaalt welke beleidsplannen door het beleidsplan 'lokaal sociaal beleid' geheel of gedeeltelijk worden vervangen.

Een bijsturing van het beleid kan aanleiding geven tot een wijziging van het lokaal sociaal beleidsplan.

De Vlaamse regering moet zo snel mogelijk op de hoogte worden gesteld van de wijzigingen.

Artikel 5

De Vlaamse regering bepaalt via de sectorale regelgeving de relatie tussen het lokaal sociaal beleidsplan en de beleidsplannen die lokale besturen en lokale actoren in het kader van de sectorale regelgeving moeten opstellen.

HOOFDSTUK III

Coördinatie

Artikel 6

Het lokaal bestuur coördineert het lokaal sociaal beleid.

Artikel 7

De Vlaamse regering bepaalt in dit verband de nadere regels.

HOOFDSTUK IV

Sociaal Huis

Artikel 8

Het lokaal sociaal beleid is gericht op een maximale toegankelijkheid van de dienstverlening voor elke burger en een optimaal bereik van de beoogde doelgroep in het kader van het lokaal sociaal beleid zoals omschreven in artikel 3, 1°.

Artikel 9

Met het oog op de doelstelling zoals omschreven in artikel 8, realiseert het lokaal bestuur een Sociaal Huis, dat minimaal een informatie-, loket- en doorverwijfsfunctie heeft.

Artikel 10

Het Sociaal Huis heeft de opdracht zo ruim mogelijk informatie te verstrekken over onder meer de mogelijke opvang- en hulpvormen en bestaande voorzieningen, die opvang en hulp aanbieden op het lokale en regionale niveau.

De loketfunctie van het Sociaal Huis wordt gerealiseerd door het minimaal tot stand brengen van een gezamenlijk loket dat op een geïntegreerde wijze toegang verschaft tot de sociale dienstverlening van het lokaal bestuur.

De doorverwijfsfunctie van het Sociaal Huis wordt gerealiseerd door het tot stand brengen van een ruime samenwerking met lokale actoren.

Artikel 11

De Vlaamse regering kan aan een Sociaal Huis een kwaliteitslabel toekennen.

De Vlaamse regering bepaalt de kwaliteitsvoorwaarden, met inbegrip van de minimale invulling van de sociale dienstverlening en de organisatie van een cliëntopvolgingssysteem dat binnen het Sociaal Huis wordt gehanteerd, de regels inzake het gebruik van het kwaliteitslabel en de procedure om het kwaliteitslabel toe te kennen.

HOOFDSTUK V

Samenwerking

Artikel 12

De Vlaamse regering kan voor de realisatie van de bepalingen van dit decreet, het afsluiten van een protocol tussen erkende voorzieningen onderling of tussen erkende voorzieningen en het lokaal bestuur verplichten via de sectorale regelgeving.

Dat protocol bevat de taakafspraken en samenwerking tussen erkende voorzieningen onderling of tussen erkende voorzieningen en het lokaal bestuur.

De Vlaamse regering kan het model van protocol bepalen.

HOOFDSTUK VI

Ondersteuning

Artikel 13

Binnen de beschikbare begrotingskredieten kan de Vlaamse regering ondersteuning verlenen aan de lokale besturen en erkende voorzieningen voor de uitvoering van activiteiten conform de bepalingen van dit decreet.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels voor de ondersteuning.

Artikel 14

Binnen de beschikbare begrotingskredieten en aanvullend op de ondersteuning, zoals bepaald in artikel 13, kan de Vlaamse regering middelen aanwenden om projecten met een experimenteel of vernieuwend karakter te ondersteunen.

Die projecten kunnen worden uitgevoerd zowel door de lokale besturen als de erkende voorzieningen.

De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden voor de toekenning van deze projectsubsidies.

Artikel 15

De Vlaamse regering voorziet binnen de diensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap in de nodige middelen om de opdrachten, vermeld in artikel 13 en artikel 14, te realiseren.

HOOFDSTUK VII

Slotbepalingen

Artikel 16

Artikel 5, artikel 7 en artikel 12 krijgen in overleg met de sector en lokale besturen concrete invulling in de sectorale regelgeving.

De Vlaamse regering wordt gemachtigd om de decretale sectorale regelgeving in overeenstemming

te brengen met de bepalingen van dit decreet. De daartoe strekkende besluiten moeten binnen een termijn van twee jaar bij decreet bekrachtigd worden. Als ze niet bekrachtigd worden binnen die termijn verliezen die besluiten hun gelding, met terugwerkende kracht tot de datum van hun inwerkingtreding.

Artikel 17

De Vlaamse regering regelt binnen een jaar na de inwerkingtreding van dit decreet, na overleg met de sectoren en lokale besturen, de concrete invulling van artikel 4, vierde lid, en artikel 11, tweede lid.

Artikel 18

Artikel 9 treedt in werking op 1 januari 2007. Indien de raad voor maatschappelijk welzijn en de gemeenteraad hierom gezamenlijk verzoeken, staat de Vlaamse regering voor artikel 9 van dit decreet aan het betrokken lokaal bestuur een uitstel toe dat niet langer kan zijn dan vijf jaar na de inwerkingtreding van dit decreet.

Artikel 19

In afwijking van artikel 4, tweede lid, wordt het lokaal sociaal beleidsplan voor de eerste maal in 2005 voor de opmaak van de begroting van 2006 goedgekeurd en geldt voor een periode van twee jaar.

Artikel 20

De Vlaamse regering organiseert het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit decreet.
